

PÉNZÜGYE (IN)K

„Ó mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek, vegyetek és egyetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet.

Miért adtok pénzt azért, ami nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, ami meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek, és gyönyörködjék lelketek kövérségben.”

Ésaiás könyve 55,1-2

**KALENDÁRIUM
SZEPTEMBER – ŐSZELŐ –
„FÖLDANYA” HAVA**

Szeptember 1. – 75 esztendeje, e napon tört ki a II. világháború

„...akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.”
(Máté 26,52)

Az emberiség történetének legnagyobb és legtöbb halálos áldozattal járó fegyveres konfliktusa volt. Kitörése az 1939. szeptember 1-jei, Lengyelország elleni német támadáshoz köthető. A háború vége Európában 1945. május 8-án, Németország feltétel nélküli megadásával fejeződött be.

Szeptember 2. – 100 esztendő lenne Homoki Nagy István

Nevével kapcsolják össze jelenleg is Magyarországon a természetfilmezést. Az általa rendezett népszerű természetfilmek közül: „Gyöngyvirágtól lombhullásig” (1953), „Néma romok” (1961), „Hervad már ligetünk” (1964), „Erdei tó” (1966), „Erdei pillanatok” (1966), „Napfényes kertekben” (1967).

Szeptember 4. – 45 éve hunyt el Albert Schweitzer német teológus-lelkész-orvos

„Időt kell szakítanod embertársaidra, tégy valamit másokért, ha még oly apróságot is – valamit, amiért fizetséget nem kapsz, csupán a kitüntető érzést, hogy megtehetted.” (Albert Schweitzer)

Szeptember 4. – 35 esztendeje e napon hunyt el Öveges József

Az eredetileg szerzetes Öveges nagyon népszerű tudós személyiség volt, televíziós fizika óráin nemzedékek nőttek fel. 135 alkalommal volt műsor a Magyar Televízióban „100 kérdés – 100 felelet” című műsora.

„Segíts, Jézus, hogy megnevelhessük a farizeusokat, fölöslegessé tehessük a hóhérokat, és jószándékukat valóra válthassák a Pilátusok!” (Öveges József imája)

Szeptember 4. – 190 éve, született Anton Bruckner

„Aki magas tornyot akar építeni, annak sokáig kell időznie az alapoknál.” (A. Bruckner)

A neves osztrák romantikus zeneszerző-organaművész főképp nagyszabású szimfóniáiról ismert, de azokon kívül maradandó egyházi műveket is alkotott, például a Te Deum-ot, a 150. zsoltárt, és számos motettát.

Szeptember 16. – A béke nemzetközi napja

„Amennyire rajtatok áll, éljetez mindenkivel békekességben.” (Rómabeliekhez írt levél 12,18)

Az ENSZ Közgyűlése 1982-ben arra kérte az országokat, hogy tekintsék ezt a napot a fegyverszünet és az erőszakmentesség napjának. A napot számos nemzet, népcsoport, hadsereg és vallás tiszteletben tartja. A nap jellegzetes mozzanata az ENSZ New York-i székházában található békeharang megkongatása.

Szeptember 18. – 25 éve, e napon, 1989-ben Magyarország és Izrael – 22 év után – helyreállította diplomáciai kapcsolatait. Az újrafelvételében nagy szerepe volt a pártvezetés reformok és Nyugat felé nyitásának. A két ország először kulturális, gazdasági téren közelített egymáshoz. Az első jelentős lépés az volt, hogy engedélyezték a „Jeruzsálem” című könyv 70 ezer példányban történő kiadását hazánkban.

Szeptember 18. – A rokkantak napja

Évente több mint százezren állnak orvosszakértői bizottságok elé. Az elutasítási határozatok nagy száma ellenére mintegy 800 ezren élnek meglehetősen alacsony összegű rokkantnyugdíjból a mai Magyarországon. Mindenki, aki csak teheti, próbálja meg átgondolni, átérezni, mit is jelenthet a fogyatékkal élők közé tartozni.

Szeptember 30. – 155 éve e napon született Benedek Elek

Az ifjúság számára készült mese-átdolgozásai (*Ezüst mesekönyv; Arany mesekönyv*), főként *Az Ezeregyéjszaka meséi* és a *Grimm fivérek* meséinek átiratai: tucatnyi új kiadásával, újabb átdolgozásaival évtizedeken át a legfőbb és legjobb magyar mesekönyvek voltak. Verseket, szindarabokat, leányregényeket, történelmi és irodalomtörténeti műveket is írt.

Szeptember 25. – Rosh Hasana

Rós hasáná – a zsidó zsinagógái újév kezdete.

„Huszonötödik esztendejében fogságunknak, az esztendőnek kezdetén, a hónap tizedikén, a tizennegyedik esztendőben az után, hogy a város megveretett, épen ezen a napon lőn az Úr keze én rajtam, és elvitt engemet oda.” (Ezékéiel 40,1)

(Összeállította: K.Z.)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Szeptember	2
BEVEZETŐ GONDOLATOK Mózes karrierje (Iványi Gábor)	4
AKTUÁLIS Diverzifikáld a portfoliódat! (Bereczky Géza)	5
Mecénások (Kerecsényi Zoltán)	6
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI Norwichi Julianna (Szabó Ildikó)	8
HITÉPÍTŐ IRODALOM Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja (Czövek Olivérné ford.)	10
ZSIDÓ ÉLET Pénzügyek a zsidóságban (Schlesinger Hanna)	12
IFI SAROK (Tdk)	13
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN Nem hitvány pénz az? (Göncz Zoltán)	14
HÍRMOZAIK	15
ANNO	17
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (ig)	18
ISTENTISZTELETI REND – Szeptember	22
ÉLETEK, PÉLDÁK „...Nem szabad veled szóba állnom, mert ti feszítettétek keresztre Jézust...”	23
GONDOLKODJUNK! Gondolatok a pénzről (Erős Máté)	25
AJÁNLÓ (KKS)	27
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	27
RÍMELŐ	28

Hangoló

„Minden rossznak gyöke-
re a pénz szerelme: mely
után sóvárogván néme-
lyek eltévelyedtek a hittől,
és magokat általszegezték
sokfájdalommal” – mond-
ja az Ige (1Timótheus 6,9-
10). Ezt a „meglepően
modern” megállapítást
nem nehéz bizonyítva lát-
nunk. Mindnyájan ismer-
rünk olyan személyeket
szűkebb-tágabb környeze-
tünkben, akik a pénzszer-
zésnek rendelnek alá min-
dent; akiket megrontott,
hogy sok pénz közelébe
kerültek, és akik nem csak
magukat „szegezték ál-
tal fájdalommal”, hanem
másokat is, amikor csak
a saját anyagi érdekeiket
tartották szem előtt. Per-
sze nem tudhatjuk, hogyan
viselkednénk, mit tennénk,
mennyre állnánk ellen
a megvesztegetés vagy a
könnyű, nem teljesen tisz-
ta pénzszerzés csábításá-
nak – ha ki volnánk téve
neki egyáltalán.

Ha tetszik, ha nem, pénz
nélkül nem boldogulunk.
Nemcsak a túl sok pénz
lehet baj (ha nem tud-
juk megfelelően kezelni),
hanem a pénztelenség is
megnyomorít. Amíg van
mit ennünk, hol aludnunk,
mibe öltözzünk, ne felejt-
sünk el hálát adni érte.
Lehetőségeinkhez mérten
tegyünk azért, hogy ez
másoknak is megadassék!

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515 *
E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.:
11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor *
Munkatársak: Iklódy Janka, Kovács Judit * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft *
Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalaiban.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Mózes karrierje

*„Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy a Fáraó leánya fiának mondják, inkább választván az Isten népével való együtt nyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét; Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.”
(Zsidók 11,26)*

Mózes példája a mai kor keresztényei számára éppúgy példa, mint a Krisztus utáni közvetlen évek első gyülekezetei életében. A mindenkori földi hatalom (természetesen különböző szinten és mértékben) mindannyiunk számára felkínálja az érvényesülésnek az útját.

Mózes gondtalan jólétben, az uralkodó elit tagjaként megfelelő karriert futhatott volna be, ha megbecsüli kapcsolatait, és elfogadja azt az értékszemléletet, mellyel a Fáraó háza saját hivatalnokrendszerére és azzal szemben a rabszolga sorban tartott közmunkásokra tekintett. Mózes azonban jól látta, hogy az emberek szabadságának korlátozása, kihasználásuk és kiszolgáltatottságban tartásuk Istenhez és az Ő szolgálatához méltatlan, ezért tudatosan és határozottan választott. Mikor megjutalmazásra nyilatkozik a Biblia, nem azonnal pénzre váltható ellenszolgáltatásra gondol, hanem a végső elszámolásra.

Sokan teszik fel a kérdést, nem tudnánk-e korábbi kapcsolatainkat jobban hasznosítani vagy legalább hallgatni akkor, amikor a jelenlegi hatalom a szegények tanulásáról, iskoláiról, szociális ellátó rendszeréről, kulturális lehetőségeiről, a törvényhozásra gyakorolt lehetőségéről oly vakmerően dönt. Milyen sokan csinálnak ma is karriert, akik a jelenlegi alkalmazkodás nélkül soha nem válhattak volna miniszterré, polgármesterré, hivatalvezetővé, föld- vagy bolttulajdonossá!

Természetesen tudjuk, hogy a tudatosan választott út milyen „hátrányokkal” jár. De ismerjük azt is, akitől a „jutalom” függ. Pusztán az, hogy az Ő oldalán állhatunk, már mindennel felért. Nem fogja hagyni a gazdagok tombolását, a nincstelenek kárára!

Iványi Gábor

**„Aki könyörül a nincstelenen, az Úrnak ad kölcsön,
mert ő megtéríti jótéteményét.”
*Példabeszédek könyve 19,17***

AKTUÁLIS

Diverzifikáld a portfóliódat!

(Avagy pénzügyi tanácsadás a Bibliában, meg egy csipetnyi pénztörténet)

Ha a *pénz* szó eredete után kutakodunk, eszünkbe juthat a német *Pfanne* (jelentése serpenyő) meg az angol *penny*, sőt a cseh *peníze* vagy a lengyel *pieniadz* szó is. A görög *numizma* a *nomizein*, azaz 'gondolni' és a *nomosz*, azaz 'törvény' szóból ered. A fogalom tehát egy olyan dologra utal, aminek értékéről az ember meg van győződve anélkül, hogy az valódi lenne. A pénz talán föníciai találmány, a mindenki által ismert arámi *mammon* a föníciai *mommon* szóból ered, melynek jelentése: haszon.

A kereskedők tehát felismerték, hogy szükség van egy olyan árucikkre, amellyel könnyen le lehet bonyolítani az adásvételt. Az értékes fémeket látták megoldásnak: az aranyat, az ezüstöt és a rezet. Mielőtt egy üzlet létrejött, pontos mérlegen kimérték a megfelelő mennyiségű fémeket. Ugyanígy járt el Ábrahám is, amikor ezüstért sírhelyet vásárolt szeretett feleségének, Sárának (1Mózes 23,15-16). Az emberek azonban már az Ószövetség idejében sem mindig voltak korrektek, ha a pénzről volt szó, hiszen „*a hamis mérleget utálja az Úr, de a pontos súlyt kedveli*” (3Mózes 19,36; 5Mózes 25,13-15 és Példabeszédek 11,1). A mai politikában oly sokat használt kettős mérce kifejezés is bibliai eredetű: „*A kétféle súlyt és a kétféle vékát egyaránt utálja az Úr.*” (Példabeszédek 20,10)

A Példabeszédek egyébként is kiváló pénzügyi tanácsadó, nem meglepő módon a vagyon felhalmozása ellen szól; helyette inkább a szellemi gazdagság gyarapítását tartja üdvösnek. „*A megbízható ember bőven kap áldást, de a gazdagságra törő nem marad büntetlenül.*” (Példabeszédek 28,20)

Nehogy azt higgyük azonban, hogy a Példabeszédek könyve csak ilyen általános igazságokat tartalmaz: a 6,6-11 a lustasággal és a nyomában járó anyagi veszteségekkel foglalkozik. A szorgalmas hangya örök példája, aki tartalékot képez, a rest emberre pedig útonállóként tör rá a szegénység. A másik véglet? Ha szaporodnak a javak, szaporodnak a fogyasztói is. Mi haszna

van hát belőlük a gazdának? Legfeljebb annyi, hogy „szemlélheti” (Prédikátor 5,10).

A Példabeszédek a hitelfelvétellel és a kezességvállalással is foglalkozik, igencsak óv mindkettőtől. „*Teljességgel megrontatik, aki kezességet vállal másért, aki pedig gyűlöli a kezességet, biztonságban lesz.*” (Példabeszédek 11,15), vagy a másik témában: „*szolgálja a hitelt felvevő a hitelt nyújtónak*” (Példabeszédek 22,7). Hitelfelvétel helyett takarékoskodjunk, „*kívánatos kincsek és drága olaj van a bölcs házában, a bolond pedig mindenét elkölti, amije van.*” (Példabeszédek 21,20). Ugye ismerős a „fenn az ernyő, nincsen kas” magatartás is? „*Az egyik játssza a gazdag embert, noha semmije nincs...*” (Példabeszédek 13,7), a legdöbbenetesebb azonban a Példabeszédek 11,1-2: „*Oszd szét, kenyeredet hét-nyolcfelére is, mert nem tudod, milyen veszedelem jön a földre*”, a mai pénzügyes guruk ezt így mondanák: diverzifikáld a portfóliódat! A nem guruk ezt úgy mondják, ha az egyik vállalkozás befuccsolna, legyen ott a másik.

Az Evangéliumokból tudjuk, hogy Jézus tanítás közben pénzügyi témákat is használt szemléltető eszközként. Az első érméket valószínűleg Lüdiában verték, valamivel az i.e. VII. század előtt.

A Római Birodalomban, az első *denariusokat* i. e. 269-ben bocsátották ki. Az érmék hátoldalára Héra római megfelelőjének, *Juno Monetának* a „vezetéknevet” verték. Mivel más nyelvekben nem létezett szó a pénzre, jobb híján *monetának* hívták az érméket. Innen eredeztethető a máig használt 'monetáris' kifejezés.

Jézus korában 12 órát kellett dolgozni egy *dénárért*. Az *ezüstdrachma* görög pénzügyi egység volt, és közel egynapi bérnek felelt meg (Lukács 15,8-9). A zsidó férfiaknak évente 2 *drachmát* kellett fizetniük templomi adóként (Máté 17,24).

Jézus az egyik pénzügyi tanításából az adományozásról vonhatunk le fontos tanulságot, a másikon pedig a hatalmon lévő kormányzathoz való helyes viszonyulásra láthatunk példát (Máté 22,17-21).

Leghíresebb pénzzel kapcsolatos tanításában a hamis sáfárról szóló példabeszédben (*Lukács 16,9-13*) többször is használja a fent említett mammon szót, amit nem is szoktak lefordítani, ugyebár „nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak” (*Lukács 9,13*).

De, hogy a dolog ne legyen egyszerű, Jézus mégis kamatostul követeli vissza *talentumait*, amelyek az övéi

(*Máté 25,27*). A talentum szintén pénzérme és súlymérték volt, a mérhetetlen gazdagság jelképeként is értették. A gonosz szolga tízezer talentummal tartozott urának, a király 5 talentumot bízott a legügyesebb szolgájára (*Máté 25,15-31, Lukács 19,12-27*), láthatjuk tehát, hogy a talentum az emberi értékek jelképe is.

Bereczky Géza

Mecénások

Bizonyára sokan olvastak, hallottak, tudnak olyan személyekről, akik egy-egy sportág legjobbjait felkarolva, a háttérben meghúzódva pénzmilliárdokat áldozva biztosítanak támogatást egy-egy tehetséges sportolónak, vagy akár egy teljes csapatnak.

De nemcsak a sport területén voltak, vannak ilyen mecénások. Például a múltban, ha egy vallási közösség templom építését határozta el, s nem állt rendelkezésére kellő összeg, akkor gyűjtést indítottak, amelyre számos ismert és ismeretlen mecénás jelentkezhetett, adakozhatott a nemes cél javára. Ilyen esetekben a gyűjtésnek különböző formáit gyakorolhatták, elsősorban előadások, bálók alkalmával, a belépőjegyén kívül adott felülfizetések jelenthettek komolyabb összegeket, de közreadhattak ún. „téglajegyeket” is, mely által szépen szaporodhatott a „templomalapra” szánt pénz. S nem egy esetről tudni a múltból, hogy jelentkezett olyan személy is, aki – ragaszkodva neve titokban tartásához – templomépítés céljára telket adományozott. Eredetileg a mecénás szó alatt művészeknek és a művészeteknek anyagi pártfogóját értjük. Az elnevezés *Gaius Clinius Maecenas* római lovag, *Horatius* és *Vergilius* támogatója nevéből vált köznévvé. A mecenatúra, az ellenszolgáltatás nélküli támogatás nyújtása főként a középkor évszázadaiban vált elterjetté. Mecénásra a középkor művészeinek gyakran volt szükségük. Ha *Raffaello*, *Michelangelo* nevét említjük, s csodálatos alkotásaikra tekintünk, akkor a legnagyobb reneszánsz mecénás-pápákra (például a „rettenetes” bőkezű mecénásra, *II. Gyulára*) gondolhatunk, akik megrendelése, patronálásai nélkül nem tudtak volna ezek a jeles alkotók munkálkodni, s oly csodálatos remekműveket létrehozni. Ha már a reneszánszról beszélünk, akkor nekünk, magyaroknak nem is kell nagyon messzire mennünk. Elég csak *Mátyás* művészetpártoló tevékenységeire gondolnunk. Egykori királyunk művészet iránti szeretete gyermekkoráig nyúlik vissza. Már apja,

Hunyadi kormányzó is kolostorokat, templomokat emeltetett, amelyet fia folytathatott (pl. vajdahunyadi ferences templom, kolozsvári ferences templom, székesfehérvári bazilika, stb.). A kis *Mátyás* nevelését is egy a mecénás, *Vitéz János* irányította, ő terelte érdeklődését a humanizmus felé. Az olasz festészettel pedig *Janus Pannonius* ismertette meg. *Mátyásra* mély benyomást tettek az olasz mesterek, *Mantegna*, *Botticelli*, *Leonardo*. A budai várban is több olasz festő dolgozott, többek közt arcképfestők is. Bőkezűen támogatta udvarának művészeit; ekkoriban kapott jelentős támogatást a miniatúrafestészet is. Nem véletlenül, hiszen nem feledkezhetünk meg *Mátyás* legnagyobb mecénási tetteiről, a *Bibliotheca*, vagyis a könyvtár megalapításáról szólni. *Mátyás* megbízásából számos ritka, díszes kötet készült *Francesco Cherico*, *Gherardo*, *Monté di Giovanni* és *Attavante degli Attavanti* műhelyeiben.

Mátyás halála után a pápai tiarára is áhítózó esztergomi érsek, *Bakócz Tamás* tekinthető a legnagyobb mecénásnak. Művészetpártolásában, fényűző megrendeléseiben *Mátyást* kívánta követni. Esztergom az ő működése alatt vált a humanizmus és a reneszánsz új központjává. Ennek ékes emléke a *Szent Adalbert* székesegyház déli oldalán építtetett sírkápolna, amelyet az olasz *Andrea Ferrucci* által tervezetett, s *Ioannes Fiorentinus* vezetése alatt több kőfaragó műhely mesterei kiviteleztek vörösmárványból. A *Bakócz*-kápolna Itálián kívül az első legragyogóbb reneszánsz művészeti alkotásként tartották számon.

A reformáció időszaka sem szerénykedett mecénásokban. Hosszú ideig tartó lelkiismeretes, fáradságos, ám áldásokban gazdag, örömteli bibliafordító munkáját az „istenes vénembernek”, *Radicsics Gáspárnak*, vagyis másnéven *Károli Gáspárnak* szintén mecénások segítették. Kivételes „vállalkozásában” *Rákóczi Zsigmond* erdélyi fejedelem és *Dobó István* erdélyi vajda nyújtott nem kevés támogatást. *Károlinak* szüksége is volt mindegyikük jelentős anyagi mecenatúrájára, mert a papír és a festék magas ára miatt a vizsolyi *Biblia*

sokszorosítása nem bizonyulhatott olcsónak, illetve veszélytelennek az akkori hatalom árnyékában. „*Nemcsak azt akarja Isten, hogy papok olvassák a Szentírást és a község azoknak a szájából hallja – hanem azt is akarja, hogy az Ó- és Újtestamentum könyvei minden nemzetségnek nyelvén legyenek és azokat olvassák, hányják-vessék mindenenk, szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok, férfiak és asszonyok. Mert az Isten egyaránt minden rendbéli embereket akar üdvözíteni. Azért nemcsak a templomban hallgassátok azt mit mondunk, hanem mikor otthon vagytok is, a Szentírást olvassátok.*” – írja Károli.

Ahhoz, hogy a „Bodrog-parti Athén”, az ország egyik leghíresebb református tanintézménye, számtalan híres magyar ember iskolája: a sárospataki kollégium létrejöhetett, szintén jelentős pénzüsszegekre volt szükség. Az intézmény Rákóczi György fejedelem özvegyének, Lorántffy Zsuzsanna mecénási tevékenységének köszönhetően emelkedhetett fel. Lorántffy meghívásának és támogatásának eredményeképpen érkezett Sárospatakra Johannes Amos Comenius, a kor leghíresebb pedagógusa, aki az akkori legmodernebb pedagógiai elveket honosíthatta meg a kollégiumban.

Az ugyancsak neves, 1531-ben alapított pápai református kollégium is önzetlen támogatók által maradhatott fenn és gyarapodhatott. A kollégium diákjait is számosan patronálták anyagilag és hagyaték útján. Az ellenreformáció után, a falusi száműzetésből visszatérve szintén önzetlen adományokból indulhatott meg újra az életük; épült fel új templomuk egy családtól kapott telken, egy másik nagy szívű család által felajánlott házból alakíthatták ki iskolaépületüket és tanárlakásaikat. A XVIII. századból illő megemlíteni egy önzetlen erdélyi mecénás asszony, az idén 255 esztendeje elhunyt Bethlen Kata nevét. Az irodalmárként ismert, korán özvegyé vált Bethlen a református hit védelmezője, a magyar kultúra rendkívül aktív támogatója hírében állt. Olthévi és nagyenyedi otthona valóságos szellemi központja volt az akkori Erdélynek. Mecénásként bőkezűen támogatta udvari papjait, köztük Bod Pétert, akit kisdíák korától iskoláztatott, külföldi tanulmányait finanszírozta. Saját költségén nyomtatott újabb és újabb könyveket, például Nádudvari Péter 84 prédikációját, a *Szentírás értelmére vezérlő lexikont*, valamint Keresztúri Pál *Egyenes ösvény* című munkáját. Bőkezűen támogatta az erdélyi református kollégiumokat is, hol pénzzel, hol könyvekkel segítette őket. Végredeletemben is a nagyenyedi kollégiumra hagyta igen gazdag, ritka gyűjteménnyel büszkélkedő könyvtárát.

A hazai oktatást-művelődést támogatók sorába jól illeszthető Festetics György személye. Festetics-Nagy-

váthy János kezdeményező hatására – rengeteg pénzzel, támogatással, sok időt, energiát beleölve alapította meg az első „oskolát” Somogyban, Csurgón 1792-ben, valamint saját költségén cseh és német iparosokat letelepítve, támogatva harmóniát teremtett anyagiak és a szellemiek fontossága között, azaz az iskola, az oktatás, a nevelés, a kultúra, a hit, valamint az ipar, az infrastruktúra, a megélhetés között.

Festeticsen kívül érdemes felidézni egy másik somogyi úr alakját is. „*Hálás szívvel emlékeznek meg az ország karai és rendei gróf Széchenyi Ferencz, királyi főkamrásmesternek azon bőkezűségéről s a közjólét gyarapítására irányzott igyekezetéről, mely szerint dicséretes emlékeztető őseinek nyomdokait követvén, terjedelmes és válogatott könyvtárát, valamint kiváló gondossággal és költsékezéssel gyűjtött ritka pénzérmeit s jeles családok czimereit, ugyszintén földabroszait, képeit és kézíratait a magyar nemzet használatára, teljes joggal, átirta és ezekkel egy fölállítandó nemzeti muzeum alapjait dicséretes buzgósággal lerakta.*” – szól az 1807. évi 24. törvénycikk. Széchenyi Ferenc gróf, Somogy vármegye főispánja nagycenki és soproni könyvtárának, valamint magángyűjteményeinek odaadományozásával alapozta meg az Országos Széchenyi Könyvtárat és a reformkorban felépülő Nemzeti Múzeumot. A neves gróf a korszak számos magyar poétáját, például Batsányi Jánost, Csokonai Vitéz Mihályt, Kazinczy Ferencet pártfogolta. Őt gyermeke közül pedig István szintén a haza és a haladás szolgálatában folytatta tovább nemes, mecénási munkáját. 1825 novemberében ajánlotta fel egy teljes évi jövedelmét a hazai tudományosság és művészet, illetve a magyar nyelv ápolásának legjelentősebb intézménye, a Magyar Tudós Társaság, vagyis a Magyar Tudományos Akadémia életre hívására: „*Nekem itt szavam nincs. Nem vagyok tagja a követek házának. De birtokos vagyok; és ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtsé, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágomnak egy évi jövedelmét feláldozom reá.*”

A következő évszázadban sem szűkölködött a magyar kulturális, tudományos élet mecénásokban. Ahhoz, hogy a XX. század és talán az egész magyar történelem legmeghatározóbb irodalmi lapja, a *Nyugat* elindulhasson, szintén mecénásra volt szükség. Hatvany Lajos személyében igazi mecénás támogatta a lapot, aki a folyóirat mellett kiadót is alapított számos kiváló magyar írónak, költőnek jelentve megjelenési és kenyérkereseti lehetőséget. Ha végigtekintünk történelmünk költőin, művészein, szinte mindegyikük állandó pénz szűkében éldegélt. Közülük talán József Attila volt a legkiszolgáltatottabb, a legárvaabb, a leginkább támogatásra szorulóbb. A zsidó család-

ból származó *Makai Ödön* ügyvéd szegődik pályájának egyengetésére. Ő ismeri fel először *Attila* tehetségét. A költő 1920-ban *Makai Ödön* Lovag utcai lakásában lel otthonra, s rendszeres anyagi támogatásra.

A XX. század végéről a *Soros*-név fogalomná vált. A magyar zsidó családban, Budapesten, eredetileg *Schwartz György* néven született, Amerikába kivándorolt, s ott karriert befutott *Soros György* befektető-pénzügyi-gazdasági szakember az utóbbi évtizedekben létrehozott és támogatott különböző független alapítványai által világszerte felkarolta a nyitott társadalmak kialakulását, különösen Közép-Kelet Európa és a Szovjetunió volt országaiban, – anyagilag segítve a nyitott társadalmakhoz szükséges infrastruktúrát, intézmények kiépítését, széles körben támogatva az oktatási, gyermek- és ifjúsági programokat, média- és kommunikációs programokat, civil társadalom és emberi jogi programokat, humanitáriánus segélyprogramokat, tudományos, orvosi, művészeti, kulturális, valamint gazdasági szerkezetátalakításhoz kapcsolódó programokat. A mecénás *Soros György* évente félmilliárd dollárt fordít jótékony célokra! A *Soros*-családtól soha sem volt idegen a segítség. Az édesapa, *Soros Tivadar* a vészterhes időkben nemcsak zsidókon, de a törvény hatálya alá nem tartozó más magyar állampolgárokon is segített, ha tudott.

Hazánkban napjainkban a mecénások szerepét állami intézmények próbálják ellátni nemcsak a művészetek, hanem a tudomány és a szakképzés területén is. Azonban szerencsére akadnak olyan önzetlen, jómódú magánszemélyek, – embertársaink, akik önkéntes elhatározásukból, szívvel-lélekkel támogatnak alkotó közösségeket, intézményeket, karitatív szervezeteket. Nemrég, valamelyik televíziós műsorban egy magyar milliárdos vallott életéről, s arról, hogy miért fontos neki a művészetek támogatása. A tanyavilágból felvergődött, mára – 61 milliárd forintos vagyonával – Magyarország leggazdagabb emberei között számon tartott *Kovács Gábor* 2003-ban létrehozott egy alapítványt, amelybe 3 milliárd forintot fektetett, és amellyel kortárs művészeket támogat ösztöndíjakkal, külföldi tanulmányutakkal.

„*A jótékonyaságról és az adakozásról pedig el ne feledkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten*” – áll a Bibliában (*Zsidók 13,16*). A mecénatúrára, a jótékonykodásra, az adakozásra talán úgy tekinthető, mint az Úr dicsőségének szolgálatára, egyfajta cselekvő imádságra. Aki vagyona egy részét megosztja és azt nemes célra, vagy a rászorulóknak átadja, a pénz az áldás forrásává alakulhat át és megsokszorozódva térhet vissza.

Mai világunkban, mai országunkban bizony sok-sok mecénásra lenne szükség...

Kerecsényi Zoltán

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI

Norwichi Julianna

A katolikus, az anglikán, valamint az evangélikus egyház által is egyaránt tisztelt középkori misztikus nő, *Norwichi Julianna* – aki valószínűleg 1342-ben született, és magas életkort megérve az 1430-as években halt meg – életéről kevés forrás maradt ránk. Ezek közül is a legjelentősebb saját írása az „*Isteni szeretet kinyilatkoztatásai*”.¹ Ebben a könyv-

ben látomásait gyűjtötte össze, amihez 20 évvel később teológiai reflexiókat fűzött.

A korszak, amelyben élt, a pápák avignoni fogságáról, majd Rómába való visszatéréséről, az Anglia és Franciaország között dúló százéves háborúról, tehát politikai és egyházi zűrzavarról, nyomorúságokról és mérhetetlen szenvedésekről szólt. Mindezeket tetézte, hogy a 14. század derekán pestis pusztított a szigetországban, és a lakosság egyharmada elhunyt. Amikor az emberek nem sok vigaszt és örömet találhattak hétköznapi életükben,

¹ Norwichi Julianna: *Az isteni szeretet kinyilatkoztatásai*. Budapest, 2013. Jel Kiadó.

koruk eseményeiben, Isten elhívott egy nőt, aki a maga sajátos módján az emberek közötti béke, szeretet és boldogság jelentőségére hívta fel a figyelmet.

Ennek a nőnek még a pontos nevét sem tudjuk igazán, származási helyéről azonosítjuk be őt.² Családjáról, látomása előtti életéről is kevés adattal rendelkezünk. Sejteni lehet, hogy kapcsolata volt a környékbeli bencés szerzetesekkel, de arra nincs bizonyíték, hogy ő maga apáca lett volna.

1373-ban egy komoly betegséget kapott, ekkor rész-sült látomásokban. Ezek hatására meggyógyult, de élete hátralévő részét örökre meghatározta vallási megtapasztalása. Mivel a latin nyelvvvel hadilábon állt, élményeit angolul írta meg (vagy diktálta le). Így ő lett az első angol nő, aki anyanyelvén könyvet írt. Belső indíttatásból „anahoréta”, azaz olyan remete lett, aki befalazott celláját nem hagyta el. Környezetével egy kis ablakocskán keresztül érintkezett.

Életét imával, elmélkedéssel és tanulmányokkal folytatta. Számos követője akadt. Ez a befele forduló, kontemplatív életmód lehetővé tette a számukra, hogy lelki és spirituális szempontból még érzékenyebbé váljanak. Férfiak és nők, akik tanácsra és támaszra szorultak, hozzájuk fordultak vigaszért, segítségért.

Julianna lelki élete nem előzmények nélküli. Betegsége előtt három kegyelmi ajándékot kért Istentől: az első, hogy átélhesse Krisztus szenvedését, a második egy testi betegség, a harmadik pedig, hogy Isten adjon neki három sebet.

A mai ember számára ez a fajta imádság akár betegesnek is tűnhet. Miért kérne valaki szenvedést magának? Ma legtöbben azt gondolnánk, hogy az illető mentálisan beteg vagy szadomazochisztikus hajlamai vannak. Julianna azonban korának gyermeke. Isten után vágyott és segíteni akart kortársainak. Motivációja a szenvedő Isten és a szenvedő ember iránt érzett szeretet volt.

Gondolkodásának fókuszában elsősorban a szenvedő Krisztus állt, viszont a megfeszített Jézus iránti szeretete és együttérzése az emberek iránti együttérzéssé vált. Anahorétaként élt élete megtestesítette ezt a kétféle szeretetet. Ha csak a Krisztus szenvedésén való elmélkedés érdekelt volna, akkor a kolostori élet jobban megfelelt volna számára, de mivel törődött az emberekkel, továbbra is közöttük élt, a maga nagyon különleges módján. Az emberek, akiket lelkipozított, azt gondolták, hogy szenvedéseik Isten bűneik miatti büntetése. Ebben a

korban sokkal többet beszéltek a haragvó, bűngyűlölő Istenről. Isten kegyelmét is egy földesúr leereszkedő nagylelkűségéként érzékelték, amit szeszélye szerint adhatott vagy visszavonhatott.

Ebben a kontextusban egyedülállónak és újszerűnek hatott Julianna tanítása, hogy Krisztus szereti az embereket, és úgy törődik mindenkivel, mint egy gyengéd, megértő anya. Teológiája egy emberi tapasztalatra épült: „A legtöbben közületek megtapasztalták az anyai gyöngédséget. Viszont ha az édesanyátok, aki egy bűnös emberi lény volt, megértett titeket és meg tudott vigasztalni, akkor gondoljatok arra, hogy mennyivel inkább szeret és megért titeket Isten, aki büntelen és az anyai szeretet teremtője.”³

Norwichi Julianna rendelkezett azzal a maga korában ritka képességgel, hogy túllépjen a vagy-vagy gondolkodáson. Képes volt paradoxonokkal, megválaszolatlan kérdésekkel, súlyos belső konfliktusokkal és teológiai ellentmondásokkal együtt élni – ráadásul bizalommal és békésen. Erre tanította a hozzá fordulókat is. A titka nőiességében, iskolázatlanságában, remetei magányban eltöltött évtizedeiben vagy látomásainak erejében volt? Nem tudjuk. De vigaszt jelentett egy vigasztalan korban, útmutatást adott akkor, amikor sokan összeza-varodtak. Ha túl tudunk látni korára jellemző nyelveze-tén, ma is érdemes őt olvasnunk.

Szabó Ildikó

³ Nemeshegyi-Horváth György: *Sebek és reménysegek*.
<http://www.baptist.hu/hu/olvasnivalok/lelki-irasok/teologia/sebek-es-remenysegek>

Ladányi Mihály: *Kezdetről*

1985 évvel ezelőtt
egy kisgyerek megszületett,
akit három évtized múlva kivégeztek.
Pilátus prémiumot kapott,
Júdás harminc ezüstöt,
a halandók örökélet-hitelt.
Vagyis
a gazdasági mutatókat tekintve
szinte mindenki jól járt.

² Puskely Mária: *Ezer év misztikájából*. Budapest, 1990. Szent Gellért Egyházi Kiadó. 2009

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Vidáman járom az utam – **Berta Isselmann missziósnővér életútja**

(részletek)

Az Úr szervezi a programot, ha baj van

A hitleri hatalom idején történt. Mint minden zenetanárnak, nekem is el kellett küldenem a tanítványaimat és gyakorlati munkát végezni. A zongoratanár a gyárba ment dolgozni, a zongoratanárnőnek pedig a kézműveshez kellett beállnia. De engem senki nem akart alkalmazni. Akárhol próbálkoztam, mindig ez volt a válasz: „Maga rosszul lát. Nem tudjuk alkalmazni. Az itt dolgozóknak szemre van szükségük.” Megpróbáltam lakóhelyemtől távolabb is, de sikertelenül. Még a közeli ismerősök is ezt mondták: „Ilyen rossz szemmel nem dolgozhatsz nálunk.” Nincs hát tanítványom, de más munkám sem!

Akkor a Zsoltárok 28,7-ben ezt olvastam: „*Az Úr az én erőm és pajzsom, őbenne bízott szívem és megsegített; örvend szívem és énekemmel dicsérem őt.*”

„Atyám, itt az áll: megsegítettél!” imádkoztam.

Estefelé csengett a telefon. Egy asszony keresett a munkautó hivatalból: „Talált már munkát?” „Nem – válaszoltam. – Rossz szemeim miatt senki nem alkalmaz.” Az asszony így felelt: „Erős gyomorgörccseim vannak, nem tudok már önnek segíteni. Akkor tanítson tovább!”

Még aznap este hivatalosan közölték telefonon a központi hivatalból:

„Mint zongoratanárnő taníthat tovább!”

Gondoljátok csak: én egyedül dolgozhattam tovább a hivatásomban. „Ő megsegített!” hangzott mindenfelé a biztonyságtételem.

A kritikus időkben és nehéz élethelyzetekben újra meg újra olvastam a Bibliában: „Segített neked! Áldott vagy!” Egyszer a Gestapo berendelt és felelősségre vontak a missziós tevékenységem miatt. Reggel ezt az ígét olvastam az útmutatóban: „Irgalmamban megsegítettelek: jobбом megáldott.” Bízó és nyugodt szívvel keltem útra. Csodálatos volt: az SS embernek vidáman és félelem nélkül beszélhettem Jézusról.

Isten szava beszélt velem a nehéz órákban és megmutatta az igaz utat. Isten gyermekei boldog emberek. Mint megváltottaknak rendezett a múltunk, boldog a jelenünk és a legsodálatosabb jövő vár ránk.

Mint a pásztorkutya a nyáját

Mint a pásztorkutya a bányákat, úgy fogom meg az embereket. Nemrég egészen egyedül ültem a vonat kupéjában. Csak két állomást utazom. Bejön egy férfi, öreg, elzüllött emberi roncs. „Csak nem hagyod itt ülni!” gondolom. Ezért hát felajánlok neki egy keresztény lapot. „Nem tudok olvasni” mondja. „De hazudni, azt tud” válaszolom. Mire ő: „Muszlim hívő vagyok.” Én: „Ez is hazugság. De az nem, hogy maga nagyon-nagyon boldogtalan.” „Honnan tudja? Kiszagolta?” „Igen – mondom – tudom. Ezért jöttem az ablak mellől magához. Egyébként csak két megállót megyek.”

„Milyen kár!” mondja. De mikor így folytatom: „Önnek a Megváltóra van szüksége”, akkor dühösen felugrik, megragad és visszadob az ablak melletti helyre.

Ez a mondat talált. Ettől nem tud szabadulni. Nem hiszem, hogy az embereknek mindig örülniük kell, ha Jézusról kezdek beszélni. Ez a magot, a legbelső lényüket találja el. El kell rajta gondolkozniuk.

Egy este Berta testvérral az utolsó buszon találkoztam, mely Siegenből Kreuztalba ment. Ezt a buszt „rongyszedő”-nek hívják különös utasai miatt.

Berta mindjárt indulás után olvasnivalóval kezdte ellátni az utasokat. Sokan hálásan fogadták. Azonban egy jobban öltözött úrhoz ért, aki a közelemben ült. „Ó, tudom, mi áll ebben!” utasította el határozottan. Berta testvér így válaszolt: „Kedves uram, örülök neki. De biztos ismer olyanokat, akik még nem tudják, mi van ezekben az írásokban. Segítsen hát, hogy ők is megtudják!”

Az országúti testvérek

Örömmel tehetünk biztonyságot Megváltónkról, de meggyőzni csak az Úr tud. Mikor még hitetlen voltam, gyakran bicikliztem és ilyenkor összeakadtam csavargókkal és vándorokkal. Leszálltam a kerékpárról, szóba elegyedtem velük és kipucoltam a cipőjüket. Közben így biztattam őket: „Ha rendesen néztek ki, többet kaptok.” Ezek az emberek mindig érdekeltek, már csak a dolog romantikus oldala miatt is. Vagy elmentem a cirkuszba

az állatokat nézegetni. Boldog voltam, ha egy távoli országbeli beszélgetett velem. Akkor még nem sejtettem, hogy később ez lesz a feladatom. Az Úr megszenteli a természet adta ajándékainkat és kegyelmi ajándékokkal ajándékoz meg.

Nincs idő nézelődésre

Nemrég egy idősebb asszony mesélte el élményét Berta testvérrel kapcsolatban:

Egy délelőtti házunk közelében súlyos közlekedési baleset történt. Egy sebesült férfi feküdt az utcán, jajgatott és nyögött. Rövid idő alatt sok ember gyűlt össze, akik kíváncsian nézegették. Várták a mentőt és a rendőrséget. A nyitott ablakból is sokan nézték a látványosságot. Hirtelen Berta testvér robogott be a kerékpárján. Odakiáltotta nekem: „Ida, beállíthatom a biciklit a kertedbe?” Majd odasietett a súlyos sebesülthöz, aki az utcán feküdt és jajgatott. Berta letérdelt mellé, barátságosan beszélt a férfihez, vigasztalta és imádkozott vele.

Mire a mentő autó megérkezett, Berta testvér teljesítette küldetését. Felszállt a kerékpárjára és nyugodtan továbbhajtott a következő szolgálat felé Jézusért.

Hogy megszegyenített engem és más úgynevezett keresztényeket! Mi csak kapni szeretnénk, de Berta elvégezte a szolgálatát, a vigasztalást.

Amikor Isten útnak indít

Kedvenc városom Budapest, Magyarország fővárosa. Már négyszer voltam ott. A magyar keresztyének mindig örülnek, ha megyek. Legutóbb elutazás előtt ezt kérdezték: „Jövőre jössz megint, ugye?” Múltak a hónapok és az utazás időpontja egyre közeledett. Világosan láttam: nem, ezúttal nem megy. Szenet és brikettet kell vennem; az utazásra és az ott tartózkodásra egyszerűen nincs pénzem. Le kell mondanom a magyarországi utat. Nehéz szívvel ülök hát az íróasztalhoz, hogy írjak a budapesti testvéreknek. Egyszer csak csengetnek és egy ismeretlen férfi látogat meg. És mit hozott? Egy igazi aranyrudat! El voltam képedve. Még soha nem láttam ilyet. A férfi átadta az aranyat és egy levelet is mellé.

„Olvassa el a levelet, ha elmentem” mondta. Amilyen gyorsan jött, úgy tűnt el. Alig kaptam észbe. Sírtam. A háziasszonyom bejött a szobába és izgatottan kérdezte: „Mi történt? Baj van?” „Nem” feleltem. „Nézd csak, olvasd el ezt a levelet!” Az asszony olvasta: „Magasabb nyugdíjat kaptam, mint vártam és most szeretnék néhány Isten országát építő szolgának segíteni. Ennek az aranynak az értéke kb. 2000 márka. Ha személyes költségei vannak, először azokat fizesse ki belőle.” Kifizettem tehát a fűtési számlát, maradt elég pénzem a budapesti útra, és a maradékot a misszióknak adtam. A 2000 márka olyan gyorsan elfogyott, mint ahogy jött. Csak azt mondhatom: Ha Isten

útnak akar indítani, megadja hozzá a szükséges pénzt is. Az Úr ilyen csodás programszervező.

Olvad a jég

Ha tudjuk, hogy az Úr bennünket, keresztyéneket arra hívott, hogy szeretetét tovább adjuk másoknak, akkor számtalan lehetőséget is ajándékoz hozzá.

Néhány éve cigányok érkeztek Kreuztalba vagy tíz lakókocsival. Egyik este a kocsik között járok és énekelek: „Szeret az Isten...” Semmi sem mozdul. Máskor mindjárt összesereglenek, de most zárva maradnak az ajtók. De nem adom fel. Imádkozom: „Úr Jézus, most neked énekelek dicséretet, egyszerűen neked.”

Besötétedik, és én még mindig énekelek. Akkor végre megnyílik az egyik kocsi ajtaja. Egy cigányasszony lép ki és így szól: „Minnának hívnak. Tudna nekem adni egy Bibliát?” „Igen, holnap hozok egyet” válaszolom. Egy másik kocsiból is kikiáltanak: „Nekem is hozzon!” Milyen jó, hogy türelmem fonala „mennyei minőség”, hogy nem szaladtam el, hanem Isten dicsőségére énekeltem tovább. Ezért ajándékozott meg az Úr nyitott ajtókkal.

Másnap megérkezem a Bibliákkal. Minna már nem olyan nyitott, mert a férje mellette áll. Átveszi ugyan a Bibliát, de félreteszi. Akkor a gyerekeket akarom összegyűjteni. Jönnek is, de az anyák visszaparancsolják őket. Következő nap megint felkeresem a cigányokat. Kiülök a rétre és Naámánról mesélek, a szegény gazdag leprás fővezérről. Úgy tesznek, mintha nem hallanák. Úgy látszik, ezek magyar cigányok. Biztosan rokonságban vannak azokkal, akikkel Frankfurtban találkoztam – gondolom. „Tudjátok, hogy az öreg Betti meghalt?” fordulok egyenesen a férfiakhoz. „Betti halott?” kérdezik. „Igen. Az öreg Betti meghalt, ti pedig Puro, Soni, Malla és Paprika rokonai vagytok.” Érdeklődéssel hallgatnak, én pedig arra gondolok, hogy ezek a cigányok még sosem kaptak a németektől szeretetet. Csak a koncentrációs tábor ismerték meg, mást nem.

Másnap este Minna férje megkérdezi: „Hogy jutunk el leghamarabb Meggenbe? Szeretnénk holnap indulni.” Örülök, hogy útba igazíthatom őket és elhatározom, hogy ott is meglátogatom őket.

Másnap tehát elvonatozok a 30 km-re fekvő Meggenbe. A férfiak kezet nyújtanak, az asszonyok a nyakamba esnek, a gyerekek körém gyűlnek. Mind azt gondolják, hogy Minnát szeretném meglátogatni. Szívbeteg. Ezért is kért egy Bibliát. Meghív ebédre, és a férje még az útiköltséget is felajánlja. Minna Bibliájába beírok egy ígét, és miután sokáig beszélgettünk, vidáman és hálással utazom haza. Azóta nem láttam ezeket az embereket.

*Fordította: Czövek Olivérvné
(Befejező rész következik)*

ZSIDÓ ÉLET

Pénzügyek a zsidóságban

Hiedelmek, tévhitek sokaságát hallhatjuk a zsidóság és a pénz kapcsolatát illetően. Nem csoda, ha az átlagember a mai napig a zsidókról úgy vélekedik (jó esetben), hogy értenek a pénzhez, a kereskedéshez.

A negatív felfogás viszont azt sugallja egyeseknek, hogy a zsidó kufárkodik, becsap, semmi sem olyan fontos a számára, mint minél nagyobb vagyonhoz jutni – akár mások becsapása, kihasználása árán. Hogy ne menjünk messzire, legnagyobb klasszikusaink közül is sokan igen negatív kulcsfigurának látják-láttatják a zsidót, mint pl. Shakespeare máig népszerű Velencei kalmárját.

A zsidók és a pénz viszonyának téves értékelése az esetek jelentős részében az antiszemitizmus kiváltó oka vagy annak táplálója. De mai cikkemben nem ezt szeretném ki-domborítani, hanem bemutatni e néhány sorban – amennyire ez lehetséges – az ókorra visszanyúló, máig is érvényes kapcsolatot a zsidók és az anyagi javak között.

A zsidóság történelmének áttekintése során láthatjuk, hogy számukra az erkölcsi értékek megőrzése, a Tóra parancsainak betartása volt legfőbb feladatuk. Vallásunk az élet minden területén szabályozza életünket, ami az anyagiakhoz, a pénzhez való viszonyunkat is meghatározza.

Túl azon, hogy az idők során e népet vándorlásra kényszerítették, valamint a diaszpórában élő zsidók számára nem sok lehetőség adatott, hogy földet, házat vásároljanak, és gazdálkodva évszázadokra előre tudják családjuk biztonságát építeni az üldöztetések miatt, be kellett tartaniuk még a legszegényebbeknek is az adakozás micváját.

A zsidó számára úgyszólván az egyetlen lehetőség volt, hogy mobilizálható kis helyen elférő dolgokba fektesse munkája gyümölcsét, hiszen házat, földjét bármikor elvehették, vagy nem is vásárolhatott, mert nem volt lehetősége erre a korlátozó törvények miatt.

És mi az, ami kis helyen elfér? Az arany, a gyémánt, a drágakő.

A zsidóság felfogása szerint (ld. Talmud, Misna Avot 3,7) adnunk kell az Örökkévalónak a magáéból, hiszen mi is az övéi vagyunk, mindenünkkel együtt, ami nekünk megadatott általa.

A zsidónak minden ellenkező hiedelem ellenére a Szentírás szerint adakozónak, nagyvonalúnak kell lennie. (Innen ered a pazarló szó, amely a héber *pázárnak* felel meg.)

Három dolog a világ pillére: az első természetesen a Tóra, a második az Örökkévaló szolgálata, a harmadik pedig a jótékonyosság. Hogyan állíthatja bárki is a tények ismeretében, hogy a zsidó vallás a földi javakat helyezi előtérbe? De azt sem lehet állítani, hogy a pénz, az anyagiak valami káros dolog lenne, hiszen ha az volna, akkor nem lehetne világ minden kincsének birtokosa az Örökkévaló.

Semmi sem a miénk, hiszen az „*Örökkévalóé a föld és annak teljessége.*” (Zsoltárok 24,1a); „*Enyém az ezüst és enyém az arany.*”

Héberül a pénz („keszef”) jelentése az ezüsté is, amiből az érméket készítették. Júdás 30 ezüstért árulta el Jézust. Hibás, rosszhiszemű következtetés vele azonosítani a zsidókat. Akik ezt teszik, elfeledkeznek arról, hogy Jézus maga is zsidó volt.

A zsidók ugyanolyan emberek, mint bárki más: akadnak köztük mindenféle felfogású és akaratú emberek. Azért is fontos a Parancsolatok megtartása, mert kordában tartja az emberi érzéseket, és a jóra sarkall.

A Szentély fennállása idején a nép adakozott a papok javára, kinek-kinek saját lelkiismerete szerint.

Az első tized a terményekre és az háziállatokra vonatkozott, melyet a levitáknak adtak.

A második tizedet a hitű zsidó magára-családjára fordítja, kivéve a „hetedik évet”. (Ekkor a földet is pihentetjük, nem vásárolunk új ruhákat, stb.) Jom Kipur ünnepére engesztelési pénzt fizettek, fél sékelt évente, az áldozati állatok megvásárlására. Ma ezen az ünnepen (is) adakozunk a szegények javára, és jótékonykodunk.

A tized adományozásának micvája ma is fontos számunkra. A jámbor zsidó tudja, hogy bevétele 10 %-át jótékonyági célra kell fordítania, mert ha nem teszi, a Fentvalót rövidíti meg. Aki betartja ezt a parancsolatot, arra az „elégénél is több áldás száll” (Malakias 3,7).

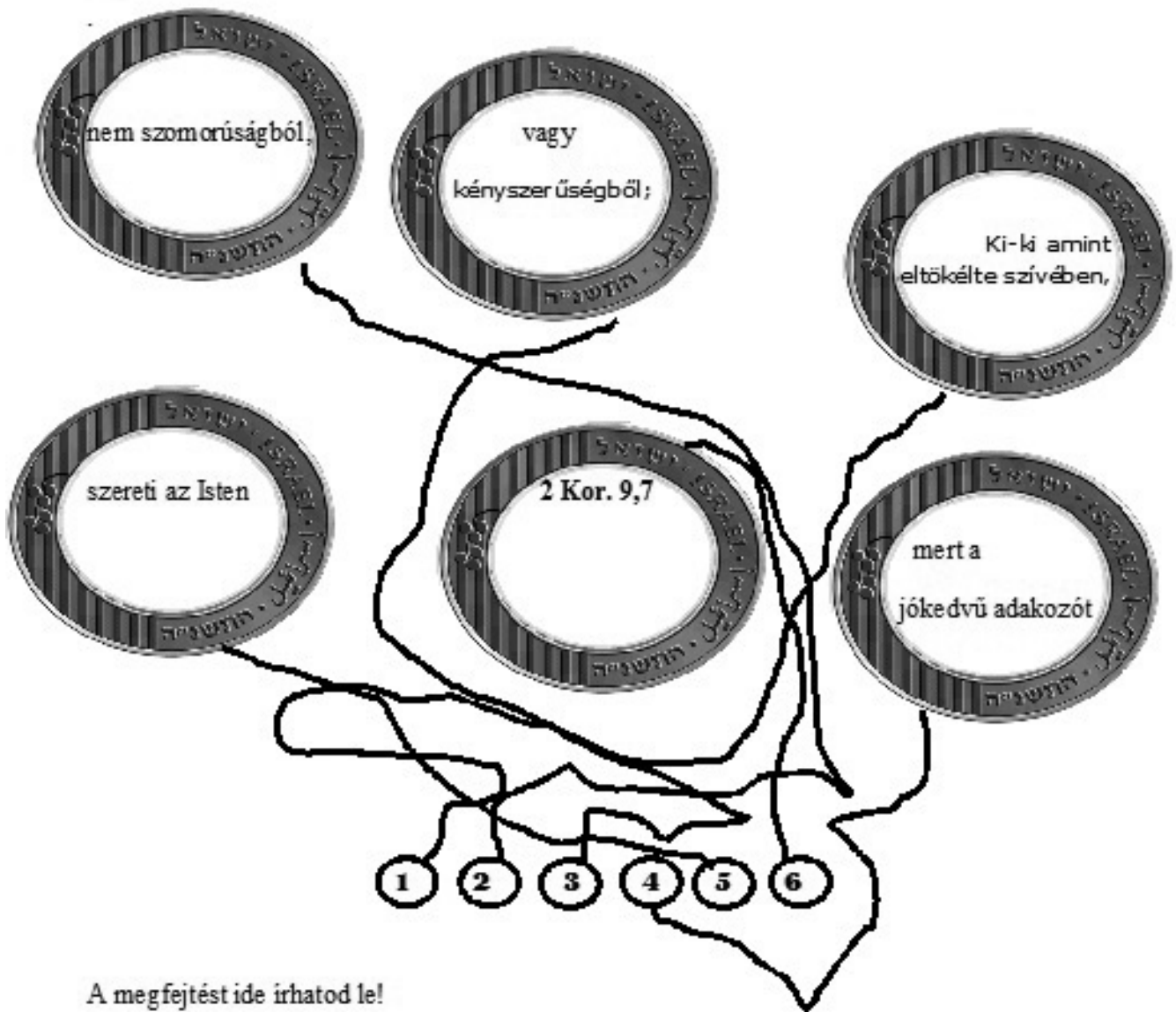
Hitünk szerint „aki engedelmes, anyagi javakban részesül, és a szegénység és a nyomor az engedetlenség büntetése”.

Az ember belátása szerint gazdálkodik a rábízott javakkal. Nem véletlen, hogy a jámbor zsidók pl. szombatban zárva tartják üzleteiket (micva) olyan helyeken is, ahol nem zsidó vevőik vannak, mert biztosak abban, hogy a hét többi napján bőven lesz ennek jutalma az üzleti életben.

(Folytatás a 17. oldalon)

IFI SAROK

Ha a pénzérmeget megfelelő sorrendbe állítod, megkapod Isten egyik vélekedését a vagyonról!

A megfejtést ide írhatod le!

Jó munkát kívánok!
Tdke

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Nem hitvány pénz az?

E kantáta (*Mindenkinek azt, ami megilleté – Nur jedem das Seine*, BWV 163) 1715. november 24-én hangzott el először Weimarban. *Salomon Franck* (1659-1725) szövege az egykoron felolvasott evangéliumi részhez (Máté 22,15-22) kapcsolódik, vagyis a farizeusok provokatív „Szabad-e adót fizetni a császárnak?” kérdésére adott bölcs, jézusi feleletet idézi fel. Mint tudjuk, Jézus élesen különválasztja a világi hatalmaknak és az Istennek járó „javakat”. Akárcsak az evangéliumban, a kantátaszövegben is nagy jelentősége lesz annak, vajon az odaadandó „pénzen” kinek a képe látható, s e képmás mennyire híven ábrázolja, tükrözi eredeti modelljét.

1. Ária (tenor): A földi értékek a világi felsőbbséget illetik, azonban a legbelsőbb érték, a szív, a hit csakis a Legfelsőbbet. Az első, felszólító mondat üzenete különösen felerősödik azáltal, hogy dallamát szinte állandóan halljuk a zenekar szólamaiban is: *Mindenkinek azt, ami megilleté! / A felsőbbségé legyen ám / Vám, adó és adomány, / Ne vonakodjék senki / Kötelességét teljesíteni! / De megmarad szívünk, mely egyedül Istené.* (A mű a világhálón meghallgatható: <https://www.youtube.com/watch?v=ZaBxP3DFgYo>)

2. Recitativo (basszus): A secco recitativo a nyitótétel gondolatait és szimbolikáját szövi tovább; a mennyi hatalomnak szánt „adógarasunk” (*Zinsemünze*) csak szívünk lehet, amely – amint a continuo „guruló” motívuma érzékelteti – készségesen emelkedne az Úr felé, ám a mozgást a feltörő kétség hirtelen megakasztja. Méltó-e a felajánlás, elég értékes-e szívünk? A gonosz erők destruktív munkáját, a hamisságot, elértéktelenedést váratlan diszsonanciák, szűkített szeptimek és tritónuszok (*diabolus in musica*) teszik jól hallhatóvá: *Te vagy minden ajándék adója, Istenem; / Amim van, mindenem / Csak kezedtől vagyon. / Te adtad, így miénk lett / Elme, lélek, test és élet, / Méltóság, rang, érték s vagyon! / Hát hogy is lehet / Noked / Hála képpen adóznunk, / Hisz' teljes vagyonunk / Tiéd csak, és nem miénk. / De mégis van, mi Noked tetszet: / Csakis szívünk, Urunk, / Az lehet adógarasunk. / Jaj! De jaj! Nem hitvány pénz az? / A sátán képed azon megsértette, / S az érmét így hamissá tette.*

3. Ária (basszus): Nem függetlenül az előző tétel tartalmától, egészen egyedülálló hangszerelésű ária következik! A basszus-szólistát ugyanis – a continuo-alapon – két cselló kíséri; vagyis csupa mély szólamot hallunk. Mivel hiányoznak a magas, csillogó hangok, hangszeres, a sátán által megrontott, tisztátlan, hamis érme bizony nem ragyog. Ebbe az alapvetően tompa hangzásba Bachnak mégis sikerül fényt, csillogást varázsolni, méghozzá úgy, hogy a szólamok egyre magasabbra kapaszkodnak, miközben ritmusuk felgyorsul, mozgásuk intenzívebbé válik. Egyaránt jelenik meg így a megújító munka, és annak eredménye, a fénylő ragyogás: *Hadd legyen szívem az érme, / Mellyel, Jézusom, adózom Néked! / Bár tisztábban többet érne, / Ó, jöjj, újítsd meg kérlek / Rajta csodás ragyogásod! / Jöjj, munkáld, olvassz, vésse, / Tündököljön nálam képmásod / Megújulva, teljes fényenél!*

4. Recitativo (szoprán, alt): Az énekbeszéd kötetlenségét és a szigorú, imitációs szerkesztést egyedi módon kombináló duett-recitativo igen hamar ariosóvá alakul; a megváltó kegyelem megjelenését folyamatos tizenhatod-mozgású dallam-hajlítások érzékeltetik: *Néked szeretném / Szívemet adni, ó, Uram; / Bár az akarat megvan rég, / Ám a hús és vér ellenáll minduntalan. / A világnak míg / Foglya a szív, / Nem hagyja elvenni zsákmányát; / Emiatt gyűlölöm ármányát, / Hisz igazán Téged szeretlek. / Így hát töltsd szívembe kegyelmed; / Ne legyen e szív a világé, vágyaké, / Tégy engem igaz kereszténnyé.*

5. Ária (szoprán, alt): E duett-imához a magas vonások által megszólaltatva a *Jézusomat nem hagyom el* (*Meinem Jesus lass ich nicht*) kezdetű korál dallama társul, amely révén ebben a tételben is megjelenik a kantáta egyik fő gondolata, a fény, immár összeötvöződve a hittel és hűséggel („Ő életem fénye, Jézusomat nem hagyom el.”): *Végy el magamtól, és adj magadhoz! / Végy el magamtól és akaratomtól, / Hogy beteljesedjék a Te akaratod; / Add jószágoddal magad nekem, / Hogy a szívem és a lelkem / Benned maradhasson örökre, / Végy el magamtól, és adj magadhoz!*

6. Korál: *Johann Heermann* (1585-1647) *Hová menekülhetnék* (*Wo soll ich fliehen hin*) kezdetű, 11

strófás költeményének utolsó versszaka zárja a kantátát, melynek gondolatisága a földi fizetőeszköztől a szívben rejtőző, valódi értékeken keresztül eljut az isteni dimenzióig, az örökkévalóságig: *Vezesd szívem*

s elmém, / Lelked áradjon felém, / Hogy elkerüljem mindazt, / Mi Tőled itt elvált, / És égi testedbe' / Tag lehessen örökre.

Göncz Zoltán

HÍRMOZAIK

„Jézus pedig ezt látván, haragra gerjedt, és mondta nekik: Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket.....!” (Máté evangéliuma 19,14)

MET és Felsődobza község, Szikszói kistérség, BAZ Megye, Észak Mo-i régió

A KLIK és Felsődobza polgármesterének a MET felsődobzai oktatási intézménye törvénysértő elvételére irányuló kísérletéről

2011-ben a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) és Felsődobza, valamint három közeli település önkormányzatai közoktatási megállapodást kötöttek, amelyben a közoktatási (köznevelési) feladatokat a MET átvállalta az érintett önkormányzatoktól. A MET vállalta, hogy óvodától érettségig, illetve a szakképzések befejezéséig folyamatosan biztosítja a közoktatást.

A felsődobzai polgármester, Luterán András 2014 év elején felmondta a közoktatási megállapodást a MET-tel. Az indok: „Együttműködés hiánya”.

2013 januárjában minden alapítványi és nem egyházi oktatási intézmény a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) került. Ez azonban a korábban már egyházunk fenntartásába került oktatási intézményekre – a törvény szerint- nem vonatkozott. Így sem a polgármester sem az önkormányzat nem volt jogosult a Közoktatási Megállapodás felbontására. Ugyanez vonatkozik –értelemszerűen – a KLIK-re is.

Mégis, 2014 közepén a KLIK-től megérkezett a közoktatási megállapodásra vonatkozó felmondó levél. A fenntartói joggal bíró MET a felmondást nem tartotta jogszerűnek és pert indított. A per, jelenleg a Szikszói Városi Bíróságon van. A tárgyalás még ki sincs tűzve, a magukat önkényesen fenntartói pozícióban képzelők azonban máris végrehajtanak az általuk vélelmezett jogerősnek remélt ítéletet

A KLIK és a felsődobzai önkormányzat tárgyalásra hívta meg a MET képviselőit, melyet az egyház jószándékát bizonyítandó elfogadott. A három tárgyalás során igazolódott, hogy a MET által biztosított szakmai program támadhatatlan.

2014. augusztus 13-án a MET által megbízott jogászt behívták a KLIK-be, ahol közölték vele, hogy abban az esetben, ha nem állapodik meg a MET az Önkormányzattal, 2014 augusztus 21-én hatósági „birtokvédelmet” kérve átveszik az iskolát. Jogászaink szerint a fenntartói jog és a birtokon belülség a MET-et illeti.

Fenyegetésképpen szóban (az emlékeztetőből kifejezve) a KLIK főosztályvezetőjétől elhangzott, hogy amennyiben a kitézött időpontban a MET nem adja át önként az iskolát, a MET által fenntartott összes többi iskola elvételét is fontolóra veszik.

A Fidesz (Luterán András polgármester pártja) 2010-es egyik ígérete az volt, hogy nem szünteti meg a vidéki, kis oktatási intézményeket, melyek a hátrányos helyzetű gyermekek számára az egyedüli reményt jelentik a lehetséges felemelkedésre. A MET (melynek közoktatási intézményeiben országszerte mintegy 3200 súlyosan hátrányos helyzetű gyermek tanul és kap – gyakran családjával együtt – szociális segítséget is) alig néhányad magával védelmezi és próbálja a gyakorlatban megvalósítani ezt az ígérvényt.

Arra is felhívjuk a figyelmet, hogy (az Alkotmánybíróság pozitív döntéséhez hasonlóan) a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága is úgy döntött, hogy a MET (és más meghurcolt egyházak) törvénytelenül elvett jogait vissza kell adni, s a Magyar államnak meg kell egyeznie a kártérítésben az érintettekkel. Ez a döntés a közeljövőben emelkedik jogerőre. Az ominózus – álláspontunk szerint törvénysértő – akció erővel akar a gyerekek érdekeit tökéletesen figyelmen kívül hagyva, a kezdődő tanévküszöbén, visszafordíthatatlan helyzetet teremteni, elértéktelenítve a reménnyel várt rehabilitálásunkat is.

A MET úgy döntött, hogy folytatja a megállapodásban vállalt oktatási tevékenységét, valamint a jogi eljárás lefolytatása alatt is kiáll kiszolgáltatott kisdíákjai és családjaik érdekei mellett.

Budapest, 2014. augusztus 16.

A MET, mint a felsődobzai iskola fenntartója, nevében: Iványi Gábor lelkész, elnök

2014. augusztus 21-én 10 órától családi napot rendeztünk a felsődobszai iskolában közös főzéssel, játékkal és – az elmúlt években folyamatosan gyakorolt – (tanszer, ruha, tartós élelmiszer) támogatással. Szeptember 1-jén megtartottuk a tanévnyitót, és jelenleg a szikszói járásbíróság döntését várjuk azzal kapcsolatban, hogy az eljárás jogszerű volt-e.

Levél Orosházáról

„Atya fiúi szeretettel egymás iránt gyöngédek, és tiszteltettségben egymást megelőzők legyetek!” (Pál levele a Rómaiakhoz 12,10)

Ez az igeszakasz minden hívő (sőt, hitetlen) emberre vonatkozik – a mi hitünk szerint. A Biblia utal erre. Ezért nemcsak a MET egyik legfőbb útmutatása, hanem Isten „nagy családjára” is vonatkozik. Mert Isten nem személyválogató: szeret mindenkit, és szolgálótól azt várja, hogy az elveszetteket is megkeressék.

Ezt a nagyon fontos küldetést, saját emberi gyarlóságunk miatt, csak Isten kegyelméből és az Ő segítségével tudjuk teljesíteni mások felé, a legjobb szándékunk ellenére is. Magunktól ugyanis „semmik” vagyunk. Gyönyörű példázat erre a Bibliában a János evangéliuma 5,1-9, mikor „Krisztus meggyógyítja a 38 esztendei beteget a Bethesda tavánál, mert a beteg így szól Jézus-hoz: „*nincs emberem...hogy bevigyen a tóba!*” Jézus megszánja és így szól: „*kelj fel...és járj!*”.

Hitünk szerint a föld valamennyi emberének az Úrhoz kellene fordulni, hogy *jól* tudjon járni a földi útján. Ez nem propagandaszerű feladat. Tapasztalatunk, hogy nagyon sok esetben az Úr hozza eléink a rászorultakat, elsősorban a lelki nyomorban, de ennek következményeként a testi szükséglet miatt is elveszett embereket. A mi kis közösségünk szeme előtt ez az Istentől kapott szolgálatunk van. Bevalljuk, sokszor emberi ésszel talán nem mindig sikerül végigvinni: szeretni együtt és örülni másokkal, segíteni embertársainkon és az Úr segítségével hordozni a keresztünket is.

Előttünk Pál apostolnak a Filippibeliekhez írt levele (4,4) van: „*Örüljete az Úrban mindenkor!*”. De erről szól a Rómaiakhoz írt levél 12,15. része is: „*Örüljete az örülőkkel, és sirjatok a sírókkal!*”

Orosházán, a mi kis közösségünk (legyen az Úrnak hála) – egyik hívő társunk önzetlen szeretete által – hozzájutott egy üresen álló, nagyon szép ingatlanhoz. Tagjaink között van a drága 60 éven felüli testvérünk, akinek a MET-hez – de elsősorban az Úrhoz való hűsége – hosszú idő óta töretlen. Van köztünk „idős”, 80 éven felüli testvérünk is, aki az Úrtól kapott hosszú életének megtapasztalt bölcsességével nyújt segítséget, sok esetben a

Biblia tanulmányozásával. De van köztünk még „fiatal” munkatárs is, aki az Úrtól kapott erővel naponta segít a rászorulókon, orosházi iskolánkkal együttműködve. Gyülekezetünk mindezeket az Úr iránti alázattal igyekszik megvalósítani, az Ő nagy kegyelméből.

Idős, 80 éven felüli testvérünk az Úrtól kapott „anyagi” javai felajánlásával igyekszik segíteni a rászorultakon, például télen tüzelőt ajándékoz, vagy most, nyár elején, a kertjében megtermett gyümölcsseit osztja szét. A 60 éven felüli testvérünk élettapasztalatával, s annak mássokkal való megosztásával segít. A „használatba vett” ingatlan tulajdonosának nemcsak a gyülekezeti ház programjaira van gondja, hanem az elhagyott gyermekek gondozására is feláldozza idejét. Megvalljuk: ebben a bizonytalan világban így próbáljuk bebizonyítani az Úrtól ránk bízottaknak, hogy egyedüli teljes biztonság csak az Úrnál van. Ezt csak el kell kérni tőle: kopogtatni kell nála, és az ajtó mindenki előtt megnyitattik!

Ica néni

A Wesley Károly Kórus hangversenye – Megbékélés háza hangversenysorozat

Időpont: 2014. szeptember 29. hétfő, helyszín: Megbékélés Háza Templom, Budapest-Békásmegyer, Újmezei tér (34-es, 134-es busz végállomása)

Vezényel: Iványi Tamás, műsoron: Bach, Liszt, Kodály, Boksay János és Sári József művei

Adományozás

Hálás köszönet folyamatos támogatásukért! Ha munkánkat, működésünket segíteni szeretné, megteheti sárga csekken (melyet kérésre postázunk), vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: metegyhaz@wjlf.hu. Banki utalás esetén számlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

Képes beszámoló

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is – mind az egyházat, mind a Wesley Stúdiót.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

ZSIDÓ ÉLET

(Folytatás a 14. oldalról)

A Szentély lerombolása óta megváltozott az adakozás formája, ami természetesen nem azt jelenti, hogy ha megszűnt az égő áldozat lehetősége – a harmadik Szentély felépítéséig – akkor a jótékonyosság micvája is szünetelne.

A három zarándokünnepen mindenképpen adakozunk, de a hétköznapi életünkben is adományozás fontos helyet foglal el. Maimonidész 8 formáját különbözteti meg az adakozásnak:

8. Aki nem szívesen ad;

7. Aki a szükségesnél kevesebbet ad, de azt jó szívvvel teszi;

6. Aki akkor ad, ha kérnek tőle;

5. Aki akkor is ad, ha nem kérik;

4. Aki kapja, tudja kitől, de aki adakozik, nem tudja, ki kapja;

3. Aki kapja, nem tudja kitől, de aki adja, az tudja, ki-nek adja;

2. Sem az adakozó, sem a megajándékozott nem tudja, ki a másik fél;

1. A legnagyobb jó cselekedet, nem a fenti 7, hanem az, aki, munkát ad a rászorulóknak, vagy munkát közvetít a számára. „Kétszer ad, aki gyorsan ad!” Nyitott szemmel kell járnunk a világban, hogy segítséget tudjunk adni a rászorulóknak.

Az emberi élet a legfőbb érték vallásunk szerint. Nem szégyen elfogadni a segítséget a rászorulóknak, és nem jár érte megalázkodás vagy különösebb köszönet. Aki ad, annak kell köszönetet mondani az elfogadóknak, mert adománya elfogadásával hozzásegítette micva kötelességének teljesítéséhez. A rászorulóknak kötelessége elfogadni a segítséget, mert különben aki a létfenntartását büszkeségből veszélyezteti, az öngyilkosságot követ el, ami pedig a legnagyobb bűn, mert gyilkosság.

E legutóbbi bizonyítja, hogy „sokkal nagyobb dolog megtanítani valakit halászni, mint halat ajándékozni részére”.

A Talmud úgy tartja, hogy a Tóra-tudós anyagi ellátása a világ minden gazdagságával felér. Ennek tudható be, hogy a mai napig versengenek a vallásos családok lányaiknak olyan férjért, akinek a tanulását segítik, hogy ne kétkezi munkából kelljen megélnie. Ezért furcsállják többen a nálunk bevett szokást, hogy a családfenntartó a feleség, aki büszke jámbor tudós férjére. Hiszen nincs a zsidóság számára drágább dolog a világon, mint a Tóra ismerete.

Ha ennek a tudatában látnának bennünket a vallásunkat nem ismerők, bizonyára változtatnának begyökeredzett téves véleményükön.

Téves a lelketlen uzsorás zsidó képének általánosítása is, mellyel sokszor élnek az antiszemitizmus hívei, akik tájékozatlanságuk áldozatai, hiszen ha a zsidó embernek valaki szorongatott helyzete miatt nem tudja a pénzt visszaadni, az adósságot 7 év után el kell engedni – ahogy a rabszolgákat is fel kellett szabadítanunk annak idején, és biztosítani számukra az anyagiakat ahhoz, hogy önálló életet kezdhessenek.

Mindannyian tudjuk és nem csak a Talmudból, hogy „*aki irgalmas, könyörületes, annak irgalom a része.*”

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

ANNO

Az Istenbe vetett bizalom jutalma. A kvéker álma.

A newcastlei munka szépen haladt előre, de a gyülekezetnek nem volt sajátistenháza. Wesley úr vett telket és a költség előirányzat a felállítandó épületre 700 fontról szólt. Sokan kételkedtek benne, hogy az épület valaha is elkészülhet. Azonban Wesley így szólt: „Én más véleményen vagyok; miután ez Isten dolga, nincs kétségem aziránt, hogy Ő meg is adja a hozzávalót, hogy a mű befejeztessék.”

Mikor Wesley építeni kezdett, csak egy font és hat shillingje volt. Nemsokára egy kegyes kvékertől a következő levelet kapta: „Téged illetőleg, Wesley barátom, álmodtam. Úgy hiszem, hogy nagy nyájtól körülvéve láttalak, melyet te nem tudtál elhelyezni. Az első gondolatom, mikor felébredtem, az volt, hogy az a newcastlei nyájad lehetett és hogy nincsen számukra imaházad. Mellékeltem egy száz fontos bankót, mely segítsen Téged a ház felépítésében.”

(Forrás: Békeharang, V. évfolyam, 19. szám – Budapest, 1914. október hó 1.)

Szándékosan hagytuk meg az eredeti írásmódot és helyesírást. – A szerk.

Egyperces áhítat minden napra

Szeptember 1. hétfő

„A fősvénynek ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak országában.” (Efézus 5,5)

Pál más levelében is (Kolossé 3,5) együtt említi a fősvénységet a Tízparancsolat második igéjével, ami a bálványimádás tilalma. A két dolog, mármint az anyagiasság és az Isten imádat kizárják egymást. Isten azért ad nekünk, hogy mi is közvetítsük áldását, ajándékait azoknak, akik szükségben vannak. Minden bálvány eredendően szűkmarkú. Aki nem tud adni, miért gondolja, hogy az odaadó Krisztus örökös társa lehet?

Szeptember 2. kedd

„Minden rossznak gyökere a pénz szerelme.” (1Timótheus 6,10)

Minden társadalom legfelsőbb köreiben azok gyülekeznek, akik arra a meggyőződésre jutottak, hogy pénzzel bármi megvásárolható és elérhető. Nem nyerhető el azonban ezzel Isten rokonszenve, s az üdvösség sem. Az igazán lényeges dolgok anyagiakkal nem ellentételezhetők. A boldogság sem fizethető meg, és a lélek békessége, megelégedettsége sem. Ellenben a pénzimádat önzést, erőszakot, gátlástalanságot, haragosokat és irigyeket teremt, boldogtalanságban és méltatlan féltelmek közt telik a vagyon szeretetére épülő élet.

Szeptember 3. szerda

„Jaj annak, aki az ő felebarátjával ingyen szolgáltat...” (Jeremiás 22,13)

A tisztességtelenül ellentételezett munkavégzés, a hatalommal munkára való kényszerítés, a foglyok magán-célra való dolgoztatása és egyáltalán a munkaerő kiszolgáltatott helyzetben állomásoztatása, istentelen dolgok. Zsarnoki társadalmakban mindez ma is megfigyelhető. Az is bizonyos, hogy az ilyen rendszerek előbb-utóbb gyalázatban bomlanak fel, s előnyt szerző vezetőjük és klientúrájuk a legszigorúbb isteni ítéletre számíthat...

Szeptember 4. csütörtök

„Ez volt a vétke Sodomának: a szűkölködőnek és szegénynek kezét nem fogta meg.” (Ezékiel 16,49)

Sodoma (és Gomora) kapcsán az eltorzult szexuális bűnök jutnak leginkább eszünkbe. Különös, hogy a prófétai visszatekintés nem ezekben látja a lángtengerben elsüllyedt városok legsúlyosabb kárthatóságát, hanem abban a szociális közönyben, ami a gátlástalan

„városok” sajátja; hogy tudniillik kíméletlenül bánik az utcáira tévedt védtelen szegényekkel és hontalanokkal, s nem gondolkodik az isteni akaratnak megfelelő ellátásukról, megsegítésükről.

Szeptember 5. péntek

„Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért, elég minden napnak a maga baja.” (Máté 6,34)

Ha anyagi jólétünkről gondolkodunk legalább azok, akik Jézus követőinek valljuk magunkat, vegyük komolyan bátorító tanítását: főleg az azon igyekeznünk, hogy elhárítsuk a holnapi és az azutáni napok esetleges nehézségeit. A ma hozott, helyes Istennek tetsző döntések erőt adnak majd – visszatekintve –, ha újabb létharcok várnak ránk.

Szeptember 6. szombat

„Akinek pedig van miből élnie e világon, és elnézi, hogy az ő atyjafia szükségben van, miképpen marad meg abban az Isten szeretete?” (1János 3,17)

Isten nem szavakban megvallott szeretetet vár tőlünk, de a világ is átlát azok képmutatásán, akik hatalmukkal visszaélve mindent megszerezhetnek maguknak, és úgy képzelik, tanácsokat osztogathatnak a szegényeknek a megélhetésről, vagy ítéletet mondhatnak felettük. Igen gyakran azt képzelik (de legalábbis hangoztatják nyilvánosan), hogy jó anyagi helyzetük Isten áldását és támogatását igazolja. A láthatatlan Isten iránti valódi szeretetérzelmek kifejezése hitelesen csakis a velünk, mellettünk lévő támogatásra szoruló ember megsegítésében válhat egyértelművé.

Szeptember 7. vasárnap

„Öldököljétek meg...a fősvénységet...” (Kolossé 3,5)

A hó elején is hivatkoztunk már arra, hogy a fősvénység a bálványimádás tilalmába ütköző istentelen magatartás. Most azt kell megértenünk, hogy az e rútságra való hajlam valamennyiünk jellemében alapvetően megtalálható. Nem azért azonban, mert e téren Isten szabad utat adott volna nekünk. Sőt, igénk egyenesen azt állítja, hogy ez a jellemhiba hasonló a biológiai testben jelentkező olyan sejtburjánzásokhoz, melyeket mindenféleképpen el kell távolítanunk, bibliai szóval meg kell öldökölnünk. Megfelelő lelkiállapotunk feltételezi tehát a fősvénység elleni mindennapi konkrét harcot.

Szeptember 8. hétfő

„...még amit nem kértél, azt is megadom néked, gazdagságot és dicsőséget...” (1Királyok 3,13)

Ki ne ismerné a három kívánság meséjét, mely – a jobb feldolgozásokban – mindig avval végződik, hogy a szerencsés hős rosszul dönt és elpazarolja élete nagy lehetőségét. A mesésen gazdag Salamonnak is megadtott, hogy uralkodása kezdetén válasszon: gazdagságot, hosszú életet vagy bölcsességet kérjen az Úrtól. Története már-már általánosnak nevezhető minden vezető számára. Salamon jól döntött, mert úgy gondolta, nem arra kapta hivatalát, hogy egyéni vagy családi jólétét megalapozza, és nem azért jutott pozícióba, hogy a lehető legtovább élvezhesse kivételezett helyzetét, hanem hogy népe számára megoldásokat kínálhasson föl, hiszen a nemzet emelkedése őt is szárnyaira veszi majd. A nagyvonalú Isten pedig azt is megadta, amit semmiképpen nem akart kérni vagy előtérbe helyezni. Mint minden bibliai történet, ez is tanulság valamennyiünk számára. Bárcsak megszívlelnék fent és lent egyaránt!

Szeptember 9. kedd

„A gazdag és a szegény összetalálkoznak, mindkettőt pedig az Úr szerzi.” (Példabeszédek 22,2)

Van, aki gazdagnak születik, és van, aki szegénynek. Az egyik tud bánni a lehetőségeivel, és növeli is készségeit. A másik minden örökségét elveszti, akár felelőtlenül, akár esztelenül. Vannak szegények, akik kitörnek e körből és viszik valamire, olykor sokra is. A többség azonban mindig a módosabbak gondoskodására támaszkodik. Mindkettő szerep. Aki kapott, az megbízatást is nyert az elosztásban, aki nem részesült a javakban, az az elfogadás, olykor a méltósággal viselt helyzet révén lesz eszközzé Isten akaratából a tehetős ember erkölcsi minőségének kiforrásában.

Szeptember 10. szerda

„Mid van..., amit nem kaptál volna?” (1Korinthus 4,7)

A dicsekedés, a magamutogatás, az önelégültség mindig abból fakad, hogy a szerencsés alany azt hiszi, az elért eredmény kizárólag az ő zsenialitásának köszönhető. Pedig a rátermettség, felkínálkozó alkalmak ügyes kihasználása, az ezekben való éleslátás és merészség, mind-mind örökölt és isteni adományok. Bárcsak illő alázattal kezelné ki-ki az átlagból kiemelkedő helyzetét és meglátná benne azt, ami Istennek is öröme: hogy adhat nagyvonalúan, telí marokkal.

Szeptember 11. csütörtök

„Mindez a gazdagság, amit gyűjtöttünk...a te kezedből való, és mindazok a tiéd.” (1Kronika 29,16)

Dávid elhatározta, hogy házat, templomot épít az Úr neve dicsőségére. Mint gazdag vezető ember tudta, hogy ez a terv sokba kerül. Gyűjtésbe kezdett. Ő is adott és lehetőséget biztosított mindenki számára, hogy a megvalósulás valódi közös élmény lehessen. Nem adóztatott és elvett, hanem példát adott, és lelkesedése, öröme áttragadt az egész népre. Az így gyűjtött érték mindannyiunké, és egyikünké sem: hiszen a végtelen gazdagságú és nagyvonalú Isten partnereivé lettünk. Nem a magunk esztelen hóbortjait követjük, hanem valamit Isten dicsőségére akarunk adni. E minta követésére vágyunk.

Szeptember 12. péntek

„...ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak a jótéteményét, hogy gazdag lévén szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.” (2Korinthus 8,9)

Sok hívó ember – az apostol szavaival – bővölködik hitben, beszédben, ismeretben és minden buzgóságban, mégsem látja be, hogy az anyagiak terén való megtérés, az örömmel való adni tudás, semmivel nem csekélyebb értékű, mint a felsoroltak. Pál most erre akarja tanítani a korinthusi testvéreket. Ki mást állítana példaként eléjük, mint Megváltóját, akitől azt is elleshetjük, hogyan kell a kiváltságokról lemondva szolidaritást vállalni a testi, lelki, szellemi szegénységben élőkkel, hogy őket magunk mellé igazán felemeljük.

Szeptember 13. szombat

„Adjátok el, amitek van, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek el nem avulnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban...mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Lukács 12,33.34)

A tanítás a telhetetlenségről és az aggodásról kezdődött. Innen érkezik meg oda Jézus, hogy elmondja: az élet több mint vagyongyűjtés (23. v.), sőt az aggodalmaskodás elhárításán túl meg kell tanulnunk a biztonságot jelentő földi javaktól elszakadni, s azok értékét a nélkülözésben élők számára felkínálni. Jézus is kettészakadt társadalomban élt, a világ pedig azóta sem változott. Természetesen önmagunkról is szükséges gondoskodnunk, és a vagyongyűjtés sem kell, hogy idegen legyen előttünk. Mindez azonban hadd tevődjék át abba a világba, amely nem a társadalmi egyenlőtlenségekre épül majd.

Szeptember 14. vasárnap

„Még egy fogvatkozás van benned: add el mindenedet, amid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem.” (Lukács 18,22)

A gazdag ifjúként ismert, Lukács szerint „főember”, az örök élet elnyerésének feltételeit tudakolja Jézustól.

A válaszban felsorolt parancsolatokat nyugodt szívvel teljesítettnek jelenti, s erre érkezik Jézustól a halhatatlanság legfőbb feltételéről megfogalmazott kijelentés: az elmúló világ „létbiztonságáról” való teljes lemondás, és a Mester követése az örökkévalóság útja felé.

Szeptember 15. hétfő

„Adjatok, néktek is adatik...mert azzal a mértékkel mérnek néktek, amellyel ti mérték.” (Lukács 6,38)

A csalót, a tolvajt, a másokat megrövidítő embert mindig felháborítja, ha őt rászedik vagy kihasználják. Jézus egyszerű bölcsessége azt hangoztatja, hogy nem várhatunk más elbánást, mint amivel mi vagyunk embertársainkhoz. Aki nagyvonalúan ad, ugyanezt várhatja el másoktól. Más kérdés, hogy ismert a jótett gonoszszággal való viszonzása is.

Szeptember 16. kedd

„A tolvaj többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek. (Efézus 4,28)

Az aránytalan meggazdagodás és a lopás fogalma nem állnak olyan messze egymástól. A megtérés, „az új ember” megszületése gyökeres változásokkal jár. Az ember lelki kincseket kezd korlátlanul gyűjteni, megtanulja a megelégedettség, az „elég” békeséges magatartását. Milyen különös a krisztusi-apostoli tanítás: a tolvajból adakozó lesz, valaki, aki azért akar szerezni és pedig tisztességes munkával, hogy a nélkülözőknek adhasson.

Szeptember 17. szerda

„Akik... meg akarnak gazdagodni, kísértésbe, csapdába, sok esztelen és káros kívánságba esnek.” (1Timótheus 6,9)

Az apostoli levélnek ezzel a szakaszával korábban már találkoztunk. Most az ragadja meg a figyelmünket, hogy a meggazdagodás akarat, választás kérdése is. Mint minden földi dolog, ez is elérhető kellő rámenősséggel, igyekezettel. Még Isten áldása sem kell hozzá feltétlenül. Pál joggal hiszi, hogy Timótheus és majd azok, akiket tanítani akar, felébredtek arra a látásra, hogy van magasabb rendű cél és nagyobb „siker”, mint a gazdagok köreihez való tartozás. Sőt, abban is biztos (ő, aki tud bővílni), hogy az anyagi téren való sikerközpontúság egyenesen káros mind erkölcsileg, mind az ember életének végkifejletét tekintve.

Szeptember 18. csütörtök

„Az igaz megérti a nincstelenek ügyét.” (Példabeszédek 29,7)

Hogy igazak vagyunk-e, az nem tőlünk függő, hízlgő vagy pozícionktól megriadt emberek, esetleges elfogult barátok, hozzátartozók állásfoglalásából derül ki, hanem többek között abból is, hogy hogyan viszonyulunk a nincstelenekhez. A Biblia csupán megértést kér tőlünk, semmiképpen nem értékelő ítéletet; még csak annak megállapítását sem, hogy a nincstelen érdemes vagy érdemtelen a segítségünkre.

Szeptember 19. péntek

„...ezt mondod: gazdag vagyok...meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és meztelen.” (Jelenések könyve 3,17)

A kisázsiai gyülekezeteknek írt intelmek között talán a legmegrendítőbbek a laodiceai gyülekezetnek szóló sorok. A közösség „sem hideg, sem hév...lágymeleg” szólásmondássá is lett, hogy az illetet kiköpi az Isten a szájából. A lusta közöny, a rutinszerű működés, a mindenféle szenvedélytől való tartózkodás az egy táltentumos szolgálata biztonsági manőverezését juttatják eszünkbe. Lelki értelemben pedig mindig szegénynek kell éreznünk magunkat, lelki szegénynek, hogy Istentől elégíttessünk meg.

Szeptember 20. szombat

„Ímé az a férfitú, aki nem Istent fogadta erősségévé, hanem az ő gazdagságának sokaságában bízott, és ereje az ő gonoszságában volt.” (Zsoltárok 52,9)

Dávid tanításának mintafigurája „az Idumeus Dóeg”, ő az a gazdag, pozíciókereső ember, aki a szerencsésjét azáltal akarja megalapozni Saul királynál, hogy besúgja a menekülő Dávid rejtékelyét. Minden tekintélyelvű társadalom tudatosan árulóokra, besúgóokra és gátlástalan törtetőkre épül. A jelenleg vert helyzetben lévő „ellenzéki” Dávid pontosan látja, hogyan fog ez az emberi aljasságra és anyagiasságra épülő rendszer egyszer összeomlani és mindent maga alá temetni. Sőt, abban is biztos, hogy „látják ezt az igazak, és félnek és nevetnek rajta” (8.v). Nincs olyan kor, amelyben ne az érné meg igazán, hogy Istenhez húzzunk, és az Ő tetszését keressük.

Szeptember 21. vasárnap

„Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.” (Máté 6,24)

A hegyi beszéd egyik súlyos tanítása ez: nem lehet két egymással szembenálló hatalmasságot egyszerre kiszolgálni. Ha valaki megpróbálja, mindkettő bizalmát elveszíti. A mammon az anyagiak imádatát, annak bálványát jelenti, a másik oldalon pedig a vagyongyűjtésről való lemondás, sőt, az isteni gazdagság elhárítása

mutatkozik Jézus életében azzal a céllal, hogy felismerjük az igazi múlhatatlan „jólétet”.

Szeptember 22. hétfő

„Nem az Isten választotta-e ki a világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben és örökösei az országnak, amelyet azoknak ígért, akik őt szeretik. Ti pedig meggyaláztátok a szegényt. Avagy nem a gazdagok hatalmaskodnak-é rajtatok, és nem ők hurcolnak-é titeket a törvény elé?” (Jakab 2,5.6)

A levél szerzője az első (még egységes) keresztény gyülekezet egyik elszomorító jelenségére kapja fel a fejét és a tollát: néha betéved a közösségbe egy gazdag ember, akit rendkívüli figyelemmel (és vélhetőleg várakozással) fogad a hívők közössége. Gyakoribb azonban a magukról gondoskodni nem tudó szegények felbukkanása, akiknek másodrendű helyet biztosítanak csak az istentiszteleten. Ez váltja ki Jakab heves szavait és kritikáját. Egyfelől állítja, hogy a szegénység egyfajta kiválasztottság, másrészt a gazdagság magában hordja a hatalommal való szövetség és elnyomás kísértéseit is. A gyülekezetnek a szegények oldalán a helye.

Szeptember 23. kedd

„Mily nehéz azoknak, akik a gazdagságban bíznak az Isten országába bemenni.” (Márk 10,24)

A teve és a tő fokának a példája az illusztráció abban a beszélgetésben, amit Jézus nyilvánosan egy gazdag emberrel folytat, aki hallhat az Isten országának örök értékű kincseiről, és most itt megszabadulhatna a földi tőke nyomasztó terheitől. A végén mégis a „józan” földi szemlélet diadalmaskodik, nem tud kiszállni a gazdagok halálos körtáncából. És bár szomorúan, de mégis inkább a mennyek országáról mond le. Micsoda dráma, micsoda veszteség!

Szeptember 24. szerda

„Mondta pedig neki az Isten: bolond, ez éjjel elkéri a te lelkedet tetőled; amiket pedig készítettél, kiéi lesznek? Így van dolga annak, aki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.” (Lukács 12,20-21)

Jézus egy korabeli bulvárhírt használ fel a gazdagsággal kapcsolatos nézetek befolyásolására. A tanítás előzménye, hogy valaki a Mestert a testvérével folytatott vagyonsvitájában akarja döntőbírónak megfogadni. A példázatbeli ember szerencsés évet zár. Ebből arra következtet, hogy hosszú jólét vár rá, és megpróbál erre berendezkedni. Ki tudja azonban (s hányan jártak hasonlóképpen a gazdagságért vívott önfeláldozó küzdelmük közben), hogy miénk-e még a holnapi nap. Vajon csakugyan érdemes-e mindent egy lapra feltéve előkelő helyet e földön kiharcolni a magunk számára?

Szeptember 25. csütörtök

„Mint együttmunkálkodók...ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói;...mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint semmi nélkül valók és mindennel bírók.” (2Korinthus 6,1.4.10)

Isten szolgálata, a Krisztusért végzett munka rendkívül összetett életforma. Naiv, hibás szemlélet az, amely a haszonlesés kísértésére építve azt hangoztatja, hogy minden, ami rossz, kellemetlen vagy hiányos, az a megtérésünk előtti életünkhöz kötődik. Az apostol nem győzi hangsúlyozni, hogy a tanítványságba belefér a tömlöc, küszködés, a háborúság, a virrasztás, éppúgy, mint a türelem, az Isten ereje, az igazság fegyverei, a dicsőség éppúgy, mint a gyalázat, a rossz hír és a dicséret is. Ezt nevezhetjük „gazdag” életnek, mert a végén Isten tetszésével szembesülünk. Bármilyen érjen, fogd fel elhívásod gazdag programja részeként!

Szeptember 26. péntek

„Amely pedig a tövisek közé esett, ez az, aki hallja az igét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az igét, és gyümölcsöt nem terem.” (Máté 13,22)

Jézus magvetőről szóló példázata bátran szól azokról a követőkről, akik az ige örömteli hallgatói egészen addig a pontig, amíg két látszólag egymással ellentétben álló élethelyezettel nem találkoznak. Vagy az élet gondjai törnek előre, vagy a gazdagság váratlanul megnyílt lehetőségei. Jézus szerint mindkettő gyümölcsstelen életbe torkollik. Aki az Úr tanítványa, életének ezeket a pillanatokat is jól használja fel: tanul egyikből és másikból is, tud elfogadni, és lelki kincseket szaporítani, és tud nagy szívvel adni, tárogatni, hálaadással forgatni a rábízott javakat.

Szeptember 27. szombat

„Jól vagyon jó és hű szolgálóm, kevesen voltak hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.” (Máté 25,21)

Az élet hatalmas lehetőség. Aki a rábízott találmányokat nem a saját pillanatnyi meggazdagodására kamatoztatja, hanem a megbízó szemléletének bűvöletében szenvedélyesen küzd a valódi értékek szaporításáért, az egyre magasabbra emelkedik annak döntése révén, Aki a mindenséget alkotta, és a dicsőség fogalmát meghatározta.

Szeptember 28. vasárnap

„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Péter 5,7)

Kapcsolatokkal rendelkező ember esetében elképzelhetetlen, hogy mindennapi gondjaival egyedül birkózik. Képzeljünk el egy gyermeket, aki nem szól szüleinek, ha ruhára, élelemre, vigasztalásra, gyógyításra, védelemre van szüksége. Példaértékűnek tekinthető-e az a

házasság, melyben az egyik fél nélkülöz (akár érzelmeket, akár anyagiakat), a másiknak pedig erről semmi tudomása nincs? Vajon csak a tájékozatlan hibáztható ezért, vagy a másik fél, aki bizalmatlan? Barátságban, testvéri közösségben is megszokott a gondok feltárása, segítség kérése vagy elfogadása. Miért ne tartozna az Úrra az, amivel nem tudunk megbirkózni?

Szeptember 29. hétfő

„...szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem; táplálj engem hozzám illő eledellel.” (Példabeszédek 30,8)
 Agur bölcsessége is megfontolandó. A szegénységért nem kell küzdenünk, ez álszent dolog lenne. A cél nem ez sohasem, hanem hogy megtanuljunk elégedettek lenni. Az ókori bibliai bölcs jól látja: a túl nagy jólét isten-tagadáshoz, a mélyszegénység pedig esetleg lopáshoz és istenkáromláshoz vezethet. Boldog, aki csupán arra vár, hogy az élet értelmes, Istentől kapott feladatainak elvégzéséhez elegendő anyagi eszközt nyerjen!

Szeptember 30. kedd

„Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségéteket az ő gazdagsága szerint dicsőségesen, a Krisztus Jézusban.” (Filippi 4,19.)

Az apostol egyik börtönleveléből valók ezek a zárógondolatok. Egy áldás alkotóelemei. Ebből az írásból tudjuk meg, hogy az apostol ismerős a bővüléssel és a szűkölködéssel is (4,12). A büntetés-végrehajtási intézet akkor sem volt a tág lehetőségek tárháza, és a fogoly mégsem elégedetlen vagy keserű. Örül az Úrnak (4,4). Nem a szabadság korlátozásának és a minimális életfeltételeknek örül, hanem annak, hogy módja van a kontraszt megmutatására, ami valóban csak a próbák idején érzékelhető: Isten minden szükségünkről gondoskodik, megőriz olyan állapotban, ami elég ahhoz, hogy a szolgálatunkat dicsőségesen elvégezhessük a Krisztus Jézusban.

-ig

HAVI ISTENTISZTELETI REND

Az Európai Unió a 2014-es évet „A család és a munka összehangolása évének” nyilvánította

Az év igéje: „Isten közelsége oly igen jó nékem.” Zsoltárok 73,28a

Egyházi évünk mottója: Alkotásra és közösségre teremtve

2014. SZEPTEMBER

Szeptember hónap igéje: „Légy erős és bátor, ne félj, és ne rettegj!” 1Krónika 22,13b

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely	Téma: Galata 3,28 kifejtése	
		Első hét	Kitől van az erő a bátorsághoz? Jeremiás 17,5-8 „Átkozott az a férfi, aki emberben bíz, és testi erőre támaszkodik, az Úrtól pedig elfordul szíve!”
Szeptember 7. Szentháromság után 12. vasárnap	Róma 3,28-31 Márk 7,31-37 Ézsaiás 29,17-24	Második hét	A békítés bátorsága – Abigail 1Sámuel 25,2-35 „Áldott a te okosságod, és áldott vagy te magad is, mert megakadályoztál ma a vérontásban és abban, hogy én magam álljak bosszút.”
Szeptember 14. Szentháromság után 13. vasárnap	Jakab 2,14-17 Lukács 10,23-27 1Mózes 4,1-16a	Harmadik hét	Bátorság a bátortalanságban – Gedeon Bírák 6,11-40 „Kérlek, Uram, hogyan szabadítsam meg Izráelt? Hiszen az én nemzetségem a leggyengébb Manassében, atyám házában pedig én vagyok a legfiatalabb!”
Szeptember 21. Szentháromság után 14. vasárnap	Róma 7,4-6 Lukács 17,1-19 1Mózes 28,10-19	Negyedik hét	A hit és a cselekvés bátorsága, bátortalansága – 12 kém 4 Mózes 13 „Bátran fölmehetünk és elfoglalhatjuk, mert le tudjuk győzni őket.”
Szeptember 28. Szentháromság után 15. vasárnap	ApCsel 8,14-25 Máté 6,24-34 1Mózes 2,4-9,15	Ötödik hét	Az újrakezdés bátorsága – Aggeus 2,1-9 „Légy bátor te is, Jósua főpap, Jócádák fia, és legyen bátor az ország egész népe – így szól az Úr –, és dolgozzatok, mert én veletek vagyok! – így szól a Seregek Ura.”

ÉLETEK, PÉLDÁK

„...Nem szabad veled szóba állnom, mert ti feszítettétek keresztre Jézust...”

Beck Andrásné Unger Éva (sz. 1930) visszaemlékezése

A mi családkban korábban kezdődött a többi zsidó magyar családhoz képest eltérő állapot.

Ismert ugyan, hogy Magyarországon – Európában először – már 1920-ban, vagyis az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása, és így Magyarország függetlenné válása után röviddel bevezették az első zsidó-ellenes törvényt, a *numerus clausus*t, amely korlátozta a zsidó vallású magyar állampolgárok egyetemi tanulását – ez azonban akkor a mi családkat nem érintette.

Apám Bécsben született, és csak az I. világháború után (ahol a hadseregben karpaszományos zászlósként vett részt és meg is sebesült) költözött Budapestre, szülei azonban Bécsben maradtak. Nagypapám már az *Anschluss* (1938) előtt meghalt.

Nagyanyám azonban a németek ausztriai megszállása után Budapestre menekült. Egy rokon házaspárnál lakott, anyagi bázisát apám biztosította. Nagyanyám nekünk, gyerekeknek nem mesélt meneküléséről és ma sem tudok részleteket, csak annyit, hogy legnagyobb-részt gyalog tette meg a Budapest-Bécs utat (vagy legalábbis a magyar határig?). Mi rendszeresen látogattuk, ő viszont már nem tudott kimenni a lakásból, ezt sem fizikai, sem kissé zavart szellemi állapota nem tette lehetővé. Általam nem ismert körülmények között 1944-ben őt is elvitték. Vagy itt megölték? – Nem tudom, *nincs, aki elmondaná...*

* * *

Ugyancsak ismert – de mostanában nem árt ismételtlen emlékeztetni –, hogy Magyarországon 1944, vagyis a német megszállás előtt egész sor olyan „zsidótörvény” született, amelyek az izraelita felekezetű magyar állampolgárokat korlátozták gazdasági, kulturális, tudományos, oktatási és egyéb területeken folytatandó tevékenységükben.

A mi családk nem volt ugyan vallásos, ám az akkori törvények szerint természetesen hittanra kellett járnunk első elemitől. Ilyenkor az osztályt négy részre

osztották, ki-ki más tanterembe ment vallása szerint. A római katolikusok, legtöbbször lévén, maradtak az osztályteremben, a többiek meg háromfelé: reformátusok, evangélikusok és zsidók, külön-külön. De ebben az iskolában akkor (Szemere-utcai iskola, 1936-40) semmi egyéb megkülönböztetést nem éreztünk, barátságban voltunk egymással.

Egy példa: nálunk mindig volt (ma is van) karácsonyfa, és olyankor osztálytársnőim közül néhányat mindig meghívhattam, persze vegyesen. Előfordult, hogy Karácsony és Hanuka egybeesett, ilyenkor ugyanazon a kis szekrényen egymás mellett állt a karácsonyfa és a hanukagyertya-tartó a kis gyertyákkal. Együtt énekel-tük a *Mennyből az angyalt* és *Moausz cur...* kezdetű héber dalt, amelynek héber szövegét mai napig tudom, és mai napig sem tudom, mit jelent! De a magyar fordítás (amiről nem tudom, mennyire szövegű) így hangzik:

*„Zengjünk hálaéneket,
apró lángok égjetelek.
Ahol csak egy kunyhó áll,
lobogjon ma gyertyaszál.
Makkabeus, hősi vér,
Hírük véget sohase ér.
Győzött pogány nép felett
A tiszta hit, szeretet!”*

Aztán a negyedik osztály első napján ért az első sokk, amikor egy korábbi barátnőm feltűnően elhidegült tőlem. Aztán a harmadik szünetben félrehívott és a következőket mondta: „*Én téged most is nagyon szeretlek, de mi nyáron kikereszteltekünk és nekem nem szabad veled szóba állnom, mert ti feszítettétek keresztre Jézust.*”

Nincsenek konkrét ismereteim arról, hogy anyai nagypapám (akinek kávéháza volt), vagy apám (akinek meg bődíszművű kellék üzlete) tevékenységét mikor, hogyan érintették ezek a rendeletek. Halvány emlékeim vannak arról, hogy a kávéházat a főpincér vette meg, vagy át. Apám üzletét pedig egyik megbízható alkalmazottja.

Bátyámat 1937-ben még felvették a Berzsényi Dániel gimnáziumba, de csak a Toldi, zsidó cserkészcsapat tagja lehetett – ez akkoriban természetesnek tűnt.

Személyes első korlátozás engem 10 évesen 1940-ben ért, amikor új intézkedés következtében az akkori iskolarendszernek megfelelő négy elemi osztály elvégzése után nem lehetett más gimnáziumba iratkozni, mint a Zsidó Leánygimnáziumba. Ennek akkor alakult egy úgynevezett. „Személynök utcai tagozata” (ma Balassi Bálint utca). Ez az iskola, amely egy bérház (Személynök u. 21-23) néhány emeletét foglalta el, korábban Dr. Lázár Piroska magániskolája volt (internátussal) és ő maradt az átalakítás után is ennek a „tagozatnak” az igazgatója. (A későbbiekben a Holokausztban elpusztult).

Az iskola hivatalos neve: A Pesti Izraelita Hitközség Leánygimnáziumának Személynök utcai tagozata.

Ez az iskola igen jó, magas színvonalú oktatást biztosító intézménynek bizonyult, minthogy a tanárok jelentős része is tudományos tevékenységet végző kutató vagy egyetemi tanár volt, akiket a zsidótörvények megfosztottak eredeti állásuktól, foglalkozásuktól.

Ebben az iskolában a többitől eltérően csak heti öt tanítási nap volt. (Akkor a tanítási és a munkanapok száma is hat volt.). Tekintettel arra, hogy a zsidó vallás a szombatot tekinti pihenőnapnak, ezt a kivételezést a kormányzat engedélyezte. A heti összes kötelező tanóra szám persze ugyanannyi volt, 6 vagy 7 tanórás napokkal.

Az adott iskola túlszűfolttsága miatt azonban váltott műszakokban délelőtt és/vagy délután zajlott a tanítás. Ez pénteki napokon gondot okozott, mert délután már „bejött a szombat”. Ily módon minden második héten, amikor péntek délután lett volna tanítás, vasárnap délelőtt jártunk iskolába.

Így történhetett, hogy 1944. március 19-én vasárnap délelőtt is iskolában voltunk. (Erre a napra még később visszatérek, addig még sok minden történik.)

Apám

1940-ben, a második bécsi döntést követően a Magyarországhoz visszakerülő területekre katonai és velük együtt munkaszolgálatos egységeket vezényeltek. Ekkor hívták be apámat először munkaszolgálatra. Ez a fogalom elsősorban a zsidókra vonatkozott, akiket fegyveres katonai szolgálatra „megbízhatatlannak” bélyegeztek, de a katonai alakulatok mellett, ugyanolyan katonai fegyelmi szabályokkal teljesítettek szolgálatot – természetesen fegyvertelenül.

Apám a munkaszolgálatból megszökött, elfogták, és a katonai törvényszék 11 hónapi elzárásra ítélte a Margitkörtüti katonai börtönbe. Erről minket, gyerekeket nem tájékoztattak, csak akkor tudtuk meg, amikor hónapok-

kal a börtönbe zárása után egy alkalommal látogatási engedélyt kapott – akkor anyámmal és bátyámmal együtt meglátogattuk. Ma is szemem előtt van az a kis szoba, ahol a szabályoknak megfelelő katonai felügyelet mellett néhány percet eltölthettünk.

Érdekes megemlékezni néhány szóval – amennyire erről gyerekként egyáltalán tudomást szerezhettünk – erről a börtön-időszakról is.

Előrebocsátom, hogy Apám egyáltalán nem volt baloldali felfogású ember, amennyire tudom, politikával nem foglalkozott (szinte a semmiből épített fel nagy szorgalommal egy jól menő és megfelelően jövedelmező kereskedést – ez és ezen erőfeszítés gyümölcseinek élvezete lefoglalta érdeklődését), csak a hitleri politika veszélyeit ismerte fel talán a többségnél korábban. Élénken él emlékezetemben, amikor 1938-ban megvette és elolvasta Hitler művét, a *Mein Kampf*-ot, és ellentétben sokak felfogásával, miszerint egy ilyen „nagyszájú mázoló” nem jelenthet veszélyt Európára, ő azt mondta: van okunk félni.

A börtönben megismerkedett egy ugyancsak ott raboskodó szocialista *Weil Emil*lel és csoportjával; róluk számkra meglepő tisztelettel és megbecsüléssel beszélt szabadulása után. Apámnak szabadulása után sem volt nyugodt élete – soha többé.

Akkoriban indultak az „*idegenrendészeti eljárások*”. Ez azt jelentette, hogy a magyar állampolgársággal nem rendelkező, vagy azzal kapcsolatban valami rendezetlenséget bizonyítható zsidó személyeket Kamenyec-Podolszkij-ba (Ukrajna) deportálták, ott átadták őket a német megszállóknak, akik őket tömegesen megölték (gépfegyver-sorozatokkal).

A magyar állampolgárság életbevágóan fontos lett. Apámnak nem volt. (Bécsben született és az I. világháborúban a K.u.K hadseregben meg is sebesült és egészen karpaszományos zászlósig vitte, majd azután jött Budapestre.) Emlékszem, hogy milyen nehézségek árán sikerült megszerezni az állampolgársági igazolást. Még ma is őrzöm, pedig 1944-ben ezzel együtt is megölték... itt Budapesten. Magyar nyilasok, nem németek! – De itt még nem tartunk.

Sajnos nem tudok visszaemlékezni, hogy apám mikor kényszerült második munkaszolgálatára bevonulni. Valószínűleg 1944 júniusában, amikor falragaszokon hirdették meg a (18-50 év közötti) zsidó férfiak bevonulási kötelezettségét, de él emlékezetemben egy ún. SAS (*Sürgős! Azonnal! Siess!*) behívó is.

Még a börtönben töltött idő utóélete, hogy 1944. március 19-én kora délután, amikor a család már kellő rettegésben ült otthon, latolgatva a jövőt (és minket, gyerekeket nem engedtek el a korábban megbeszélt vasárnapi programjainkra) csengettek és ott állt apám egykori börtöntársa,

aki a „Surranó Vili” becenevet kapta a börtönben (tolvajlási módszerére utalva). Azért jött, mert tudta, hogy most a zsidók bajban lesznek, és felajánlotta apámnak az iratait! Azt hiszem, hogy ezeket az apróbb-nagyobb, de akkor óriási, sajnos ritka gesztusokat sem szabad elfelejteni, amikor erről a korszakról emlékezünk.

Mint említettem, én (bátyám nem, mert őt még 1937-ben felvették a Berzsenyi Dániel Gimnáziumba) ezen a napon iskolában voltam. Mindannyiunk döbbenetére a második óra közben Anyám az igazgatónő, Lázár Piroska kíséretében megjelent az osztályban, hogy engedéllyel hazavigyen engem és a közelünkben lakó Földes Anna osztálytársnőmet és barátnőmet (akivel barátságunk mai napig is tart). Mint utóbb kiderült, nem sokkal később mindenkit hazaküldtek.

Felejthetetlen maradt bennem, az a rettegés, amikor láttam özönlenni a Duna-parton és végig, amerre jöttünk a német katonai alakulatokat autókon, motorbiciklikon, teherautókon...

Ez az iskolaév számunkra április 4-én ért véget. Oka, hogy a széleseben meginduló új, zsidókat megkülönböztető és korlátozó törvények egyik első darabja a *sárga csillag* viselésének kötelezettsége volt., amit 6x6

cm átmérő, ruházaton kívül, baloldalon teljes terjedelmében láthatóan (gallér vagy egyéb nem takarhatta!) kellett hordani.

Határidő: *április 5.* Ezért az iskola igazgatósága úgy döntött: nem teheti ki a sárga csillaggal tömegesen az utcára tóduló gyerekeket az esetleges (várható) atrocitásoknak, ezért az iskolaévet egy nappal e határidő előtt bizonyítványosztással befejeztük.

A következő rendelet, amire emlékszem: az ún. *csillagos házakba* költöztetés volt. Ennek határideje *június 21.*

A holmik csomagolása, elrakódása, elhelyezése (pincébe, ismerősökhöz, nem is tudom, hova) már a rendelet megjelenésekor elkezdődött, hiszen a lakás, amibe költözni kényszerültünk, nem tudta befogadni az összes odaköltöző holmiját. Ebből az időszakból arra a napra emlékszem élesen – június 6. vagy 7. –, amikor szüleim egy barátja megjelent a már felfordult lakásban azzal a hírral, hogy „megbízható helyről” hallotta: a Szövetségesek partra-szálltak Normandiában. Ez nagy izgalmat és – mint később bebizonyosodott – túlzott optimizmust eredményezett. Azt hittük, most már mindjárt vége, pedig csak akkor kezdődött igazán...

(Folytatjuk)

GONDOLKODJUK!

Gondolatok a pénzről

Talán különös, de remélem nem illetlen egy gyülekezeti lapban *Marxra* való hivatkozással kezdeni egy cikket. A kommunizmus nagypapája látta, hogy a felvilágosodás, mint kulturális mozgalom átváltoztatta ugyan Európa arculatát, bizonyos problémákkal nem tudott megküzdeni.

Tekintve, hogy a szerző érettségi dolgozatát Jézus önfeláldozásáról írta, nem volt nehéz inspirációt találnia a felvilágosodás felvilágosult kritikájához. A gazdasági egyenlőtlenséget azonban nem nem jók és rosszak közötti küzdelemre egyszerűsítette le, mint az a régi elvtársaknak és néhány felületes Marxot nem-olvasónak tűnhet, hanem azt a társadalmi viszonyok rendkívül komplex tudatmódosító hatásának tudta be, amelynek a végén az emberiség botránya áll: a szegénység.

Míg kollégái a filozófia botrányát a külvilág bizonyításának elmaradásában látták, ő a magyarázattól elrugaszkodva a cselekvés útját választotta, ami, tegyük hozzá, majdnem 80 éves sötétségbe borította az öreg

kontinens keleti felét. Annak ellenére, hogy nem sikerült olyan jól a próbálkozása, minden káros következmény és mellékhatás nélkül gondolkodjunk el néhány észrevételén.

Marx szerint a létezés határozza meg a tudatot. A létezés pragmatikus fogalma a hétköznapi tapasztalatok összessége és az azokra adott reflexiók viszonyából alakul ki. Az utóbbi elmaradásával egy pusztán empirikus életszemlélet, a retrospekcióval egy komplexebb, de nem feltétlenül igaz ízlésvilág alakulhat ki. Ezek azonban mind a szemléletünk alapjait adják meg.

Sokaktól hallom, hogy a pénz uralmát könnyen meg lehetne dönteni, ha nem hinnénk a hatalmában, ha nem hinnénk el, hogy a „papírdarab” vagy a „számítógépben létező digit” valóban érték lenne. Erre feljogosítva érzik magukat, hiszen régen elmúlt már az az idő, amikor valaki az aranyát banki letétbe helyezve bankjegyet kapott, hogy azzal igazolja értékének elhelyezését. Ak-

kor minden kockázat nélkül átruházhatta bankjegyét, hiszen mindenki tudta, a papír valódi értékre mutat. Kérdezem én: hogyan higgyem el, hogy a pénz nem ér semmit, ha látom, hogy valójában adnak érte valamit. Szigorú empirikus adataim vannak arra nézve, hogy a pénz hatalom. A „papír” láttán a traumatológián 23 órája dolgozó gyakornok is könnyedebb hangulatba kerül, a portás elmosolyodik, az óvodaigazgató felír egy nevet a lista végére, az elfogyott jegyből előkerül újabb kettő (a felsorolás folytatását az olvasó fantáziájára bízom). Marx a felvilágosodás legnagyobb eredményének a tudatosság erősödését tartotta. A természettudományok fejlődésével, a természet kiszámíthatóbbá válásával az élet biztonságosabbá vált. Az ismeretlen hatalmak ismert törvényekké váltak. Ez kizárólag a közgazdasággal nem történt meg, hívja fel a figyelmet Engels munkatársa. Az eseményeket irányító gazdasági mozgások racionalizálhatók, és így a történelem teljesebb interpretációja adható meg. Idáig tudom vállalni az öreg munkásságát.

Az izgalmas és egyben elfogadhatatlan azonban itt kezdődik, amikor azt állítja, hogy a törvények megismerésével a gazdasági folyamatok megváltoztathatók és a történelem formálhatóvá válik. Ezt a szerinte messianisztikus feladatot a nincstelenség, a csak láncokat vesztetni képesek, a proletárok fogják végrehajtani. Nekem úgy tűnik, hogy sajnos mostanság éppen ők vannak leginkább kiszolgáltatva a pénz racionalizált mozgásának és a gazdasági törvények megismerhetetlenségéből adódó anyagi hiedelemvilágnak. A szegénység Marx hatására egy ideig még növekedni tudott, de szerencsére az ezt a fajta nyomorúságot hosszú távon fenntartani kívánó rendszernek vége lett – hogy helyét egy másik, azt szintén fenntartani kívánó vegye át.

A pénz azonban nem ilyen fétisszerű és gonosz konnotációjú a világ fejlett régióiban. Ott praktikus csereeszközként is felfogható anélkül, hogy a helyszínre kellene hozni 70 m³ betont és a csereértékének minősülő 1,2 tonna kenyert. Lám, a pénz bizalmat is szülhet; a nem láthatókban való reménységet. De tekinthető a főleg tárolására alkalmas médiumnak is, ami lehetővé teszi, hogyha romlandóból sok van nekem, akkor az idő romolhatatlan vasfoga ne tudjon elszállni fölöttem. A fejlett országok lakói sem hisznek feltétlenül a pénz maradandó értékében és azt nehéz időkben szívesen váltják át másra. Így közelítette meg néhány éve az arany a mesébe illő 2000 dolláros határt.

Georg Simmel egy egész kötetet szánt a pénznek, amely szerinte az „élet totalitásának megértéséhez” segíthet hozzá minket. Követve a felvilágosodás hagyományát,

felhívja a figyelmet arra, hogy olyan eszközzé vált a pénz, aminek a segítségével *interszubbjektív distinkció* birtokába juthatunk, amivel a dolgok empirikusan csoportosíthatóvá válnak. A szabadság is közelebb kerülhet, hiszen a dolgok értékét nem az állam és még csak nem is egy katonai parádékon tetszelgő egyenruhás rípcaps, hanem maga az emberek közössége adhatja meg. Milyen nagy vívmány ez és micsoda lehetőség! Egy újabb terület, amiben Isten a zsidóságon keresztül megáldotta a világot. Az ő földtelen, tulajdontalan gettóba szorításából alakult ki a modern pénzhasználat empirikus alaprendje. Isten így áldott meg minket a protestánsok notórius pénzspórolási és az élet örömeit kerülő magatartásából fakadó értékfelhalmozása által is. A zsidóság életszeretete és túlélési ereje és a protestánsok életszerénysége nélkül mit is tudnánk ma a pénz természetéről?

Mégis mit érünk ezzel a tudással? Mit jelent nekünk a pénz? Eszköz vagy a boldogság célja? A „*Ha pénzem lenne...*” kezdetű mondatot hogyan fejeznék be? Céljaink elérését segíti a pénz, vagy céljaink segítik a pénz elérését?

Jézus szerint a pénz azé, akinek az arcképe rajta van. Vajon a mi tudatunkat is a hétköznapi tapasztalat alakítja, vagy egy láthatatlan ország rendje, amely folyamatosan növekszik a világban?

De ez az érzékeny királyság csak ott van – *Schneerson* szavai szerint –, ahol a Mindenható akaratát elfogadják és végrehajtják. Az ország, amelynek közeli voltát Jézus jelentette be. Az Ő szeretete nyithatja meg értelmünket egy másik ország létezésének és organikus fejlődésének a ténye előtt. Létező, életigenlő, fejlődő, az értelmet kiteljesítő világ ez, amelyben a legnagyobb érték a viszonzásra képtelen irányba elszórt gondoskodás és a „semmibe ontott” törődés, ahova nem a beruházás reménye miatt indulunk, hanem az értéktelen életünket felkaroló Élet tapintható közelsége miatt.

Erős Máté

**Tulajdonképpen anyagilag nincs mitől félnem.
Lényegében vágyakozni se vágyom semmire.
Túlontúl megtapasztaltam, hogy még a kevéske
pénz is nagy bajok okozója.
(Különböznék éppúgy, mint a hiányérzete.)
Az anyagiakra nem szabad odafigyelni.
Azok a változások, amiket szeretnék,
úgyse vásárolhatók meg. A békességnek
nincsen árfolyama.**

Pilinszky János

AJÁNLÓ

FILM

Dollárpapa

Fekete-fehér, magyar vígjáték, 96 perc, 1956

Rendező: Gertler Viktor, író: Gábor Andor

Szereplők: Darvas Iván (Dr. Szekeres Jenő), Rajz János (Hoffmann Tamás), Ráday Imre (Koltay), Somogyi Erzszi (Koltayné), Horváth Júlia (Gizi), Uray Tivadar (A főispán), Tímár József (A polgármester), Mányai Lajos (Bottlik bankár)

A két eladósorban lévő lányt nevelő, teljesen eladósodott tanárról mindenki úgy tudja, hogy Amerikában élő nagybácsija milliomos. A nagybácsi váratlanul betoppan. Koldusszegény, de ezt nincs ideje közölni, mert máris új hitelezők, támogatók és szerencselovagok tűnnek fel, köztük Szekeres Jenő ügyvédbojtár, az egyik lány udvarlója. Szekeres úgy menedzseli a nagybácsit, hogy a család is, ő is és a város is jól járjon a vélt millióknak köszönhetően. Az igazság kiderül ugyan, de saját érdekében már mindenki ragaszkodik a hazugsághoz. Szekeres pedig elindul a politikusi pályán.

Forrás: port.hu

KÖNYV

Francis Scott Fitzgerald: A nagy Gatsby

Jay Gatsby, a titokzatos milliomos felemelkedésének, tündöklésének és bukásának története nemcsak a dekadens és túlhábzó dzsesszkorszakot, a húszas éveket jeleníti meg művészi tökélyvel, hanem az amerikai mitológia, az amerikai álom olyan örök témáit is, mint ambíció, pénz és hatalom bűvölete, a lehetetlen megkísértése és az újrakezdés lehetősége. A szegénysorból származó Gatsby beleszeret egy gazdag lányba, Daisy-be. A háború elsodorja őket egymástól, s míg a fiatalember a tengerentúlon harcol, a lány férjhez megy egy faragatlan, ámde dúsgazdag emberhez, Tom Buchananhoz. Hazatérése után Gatsby fanatikus akarással (és az eszközökben nem válogatva) vagyont szerez, hogy méltó legyen Daisy-hez és újra meghódíthassa az asszonyt, akinek még a hangja is csupa pénz. Mesteri szimbólumok, elegáns szerkezet, kristálytisza próza, s a görög tragédiák sorsszerűségével kibontakozó cselekmény teszik remekművé *A nagy Gatsby*-t.

*Forrás: libri.hu
- KKS*

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Pénzügyek, pénz hiányában nincsenek, de vannak gazdagító tévedéseink. Íme, néhány ezekből:

„Tudja, hogy van ez: két kezet mos alapon intézzük az ilyesmit.”

„Ő mindig nagyon hamar eldorgálja a pénzt...”

„Ne haragudjon lelkész úr, de most anyagilag nem tudom megtenni, hogy normális papot meg temetést intézzek, ezért jöttem magához.”

„Rajtam már többször is segített a Mátrai Szeretetszolgálat.”

„A Márta Szeretetszolgálattal kapcsolatban állnak Önök?”

„Én a Karikászhoz szoktam járni, ha szükségem van valamire.”

„Júdás is harminc ezüstért ájulta el Jézust!”

A vicces vidékiek

Gyülekezeti honlapjaink:

Békásmegyer: www.megbekelestemplom.hu

Kispest: www.meltosagnapja.hu

Kisvárd: www.galilea.hu

Nyíregyháza: www.metkapolna.hu

Szeged: www.metszeged.hu

RÍMELŐ

Ady Endre:

Pérez a remeteségben

Beszálltam egy bús rengetegbe,
Égett nagy sebem, égett.
Üzengetett hozzám trillázva
Az Élet.

Ír-füvet fekélyes sebemre
Mebékült szívvel raktam:
Zúghatott a csúf, pénzes Élet
Miattam.

Éltem és a halálra vártam
S várván várva a véget:
Egy idegen ős-bozótomba
Betévedt.

„Vizet adj!” S én hús vizet adtam
Bozótom fészkerében
S pénzt dobott a vendég-gazember
Elébbem.

S én nyomban vágytam a világot,
Én, a bús erdő foglya
S szaladtam volna vissza az Életbe
Zokogva.